

4 На прикладі Полтавщини «Урядовий кур'єр» аналізує, як спільними зусиллями держави й господарств відновити втрачені позиції в овочівництві

6 За співвідношенням ціна-якість бронжилети «Корсар» українського ТОВ НВП «Темп-3000» не лише конкурентні в світі, а й дають фору багатьом іноземним аналогам

8 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 серпня 2021 року «Про Стратегічний оборонний бюлетень України»

ГАЗЕТА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ЗАСНОВАНА В 1990 РОЦІ

www.ukurier.gov.ua

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

ВІВТОРОК, 21 ВЕРЕСНЯ 2021 РОКУ

ЦІНА ДОГОВІРНА

№182 (7050)

ЦИТАТА ДНЯ

ОЛЕКСІЙ ЧЕРНИШОВ:

«Передусім маємо говорити про фізичну готовність. За даними органів місцевого самоврядування, вона становить понад 90%».

Міністр розвитку громад та територій про те, що підготовка до опалювального сезону перебуває у фокусі уваги уряду

ЄС не визнає російських виборів у Криму

ПОЗИЦІЯ. «Ми ніколи не визнаватимемо виборів в анексованому Криму, тому що Крим — це Україна. Ми також занепокоєні тим, що громадяни України та населення територій України на сході, які поки перебувають поза контролем законної влади України, отримували (від Росії. — Ред.) паспорти для участі в цих російських виборах. Це суперечить духу мінських угод, цілям мінських домовленостей. Ми закликаємо Росію та очікуємо, що вона утримуватиметься від дій, які суперечать зобов'язанням, що випливають із мінських угод», — заявив у Брюсселі на брифінгу для преси речник ЄС Пітер Стано.

Раніше, повідомляє Укрінформ, МЗС України висловило рішучий протест та засудило протиправну організацію і проведення Росією 17—19 вересня виборів депутатів до державної думи на тимчасово окупованій території Криму і примусове залучення до участі в них громадян України з виданими їм у незаконний спосіб паспортами громадян Росії на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях.

ЦИФРА ДНЯ

18 771 угоду

в межах ринку землі укладено з моменту його започаткування 1 липня. За інформацією Мінагрополітики, доступ до Державного земельного кадастру мають понад 5 тис. нотаріусів

Державні гарантії допомагають розвиватися

Фото з сайту entrepreneur.com

ПІДТРИМКА. На портфельній основі банки надали 2018 кредитів на загальну суму 5 мільярдів 543 мільйони гривень

Від економіки споживання до економіки споживача

АКТУАЛЬНО. Того, хто щодня купує товари та послуги й інвестує в економіку, має захищати держава

Любомира КОВАЛЬ,
«Урядовий кур'єр»

Важливість споживача для економіки держави, в якій живе, — доконаний факт. У більшості розвинених країн ЄС і в Сполучених Штатах люди-

ну, яка часто ходить в магазин, кав'ярню чи майстерню, визнано основним економічним інвестором. Розрахунок, оприлюднений Єврокомісією, свідчить: 57% економіки ЄС за витратами формують саме споживачі, які постійно купують товари чи послуги.

В Україні це поки не так. Товари й послуги, які отримуємо, не завжди відповідають нашим запитам і нерідко бувають сумнівної якості. А придбавши щось неякісне і не маючи можливості покаржитися й повернути кошти, навряд чи ми звертатиме-

мося до такого продавця чи надавача послуг знову. Це тому, що в Україні, на жаль, до споживача й досі ставляться не як до повноправного суб'єкта ринкових відносин, а переважно як до об'єкта майнових інтересів бізнесу. В той час як споживач на-

магається знайти найкращий товар за найнижчою ціною, наша економіка споживання, а не споживача, спонукає його купувати менш якісне, а тому постійно придбавати нове, витрачаючи якомога більше коштів.

3

4 820103 080015

КУРСИ ВАЛЮТ/БАНКІВСЬКІ МЕТАЛИ

встановлені Національним банком України на 21 вересня 2021 року

USD 26.7072

за 1 долар США

EUR 31.2701

за 1 євро

RUB 3.6342 / AU 47005.21

за 10 рублів

AG 597.84

за 1 трійську унцію

PT 24777.34

PD 53110.47

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

Велика імперія, а голосувати нікому?

БЕЗМІР. Жителів окупованих територій України використали ще й для голосування до держдуми країни-агресора

Павло КУЩ,
«Урядовий кур'єр»

Брутальний фарс, що відбувається в Росії замість нормальних демократичних виборів, хоч і насторожує, однак давно нікого не дивує. А у Кремлі не зупиняються на чітко напрацьованих порушеннях міжнародних норм і принципів та цинічній імітації вільного волевиявлення. Цьогорічним нау-хау стало використання порушень міжнародних норм і принципів та цинічній імітації вільного волевиявлення. Цьогорічним нау-хау стало використання порушень міжнародних норм і принципів та цинічній імітації вільного волевиявлення.

Невже у величезній імперії не підрахують потрібну кількість голосів за провладну «Єдину Росію», рейтинг якої віднедавна по-сунувся донизу, як Сірко із соломи? Утім, додаткових близько пів мільйона голосів з ОРДЛО, на які спершу розраховували, мегагеополітикові таки не стануть зайвими. Окупанти мають ще й іншу мету: паспортизувавши і залучивши жителів окупованого Донбасу до цих виборів, Кремль намагається дужче інтегрувати територію України до Росії.

Із поганої віви хочовони жмуть

Не секрет: на восьмому році окупації чи ще раніше ОРДЛО для Москви перетворилися на важку валізу без ручки. І хоч у геополітичних планах «братів» ця територія залишається важливим плацдармом проти України, утримувати і контролювати її стає дедалі важче. Тому аби мати додатковий зиск, окупанти вирішили використати й без того знедолених людей України ще й у російському політичному житті.

Ще з весни 2021 року головною темою виживання в ОРДЛО стала не боротьба з коронавірусною інфекцією, що істотно збільшує кількість потерпілих, а підготовка до осінніх виборів у держдуму РФ. Значно активніше процес паспортизації: ближче до осені завдяки спрощеній процедурі паспорти РФ отримали більш як 630 тисяч осіб (за даними Міністерства з питань інтеграції тим-

часово окупованих територій, за лінією розмежування залишилося понад 2 мільйони людей). І ці документи громадянам України тепер доведеться відпрацьовувати.

«Якщо громадянин Росії, який живе в іншій країні, зацікавлений приїхати в Росію проголосувати, він має на це повне право», — категорично заявляє міністр закордонних справ РФ Сергій Лавров. Тобто керівник серйозного відомства намагається переконати, що жителі ОРДЛО із щойно отриманими паспортами — такі самі громадяни, як і ті, що живуть на території Росії.

Та вже звичний особливий цинізм цієї ситуації в тому, що попри обіцянки і запевнення із Кремля чи від керівних маріонеток РФ в «республіках», донбаські власники цих документів насправді не мають і не матимуть тих прав, пільг, пенсій і соціальних виплат, які мають громадяни РФ. Підтвердження цього — інформація від СБУ, що прописки у виданих документах немає і проставлено фальшиві коди підрозділу міграційної служби Ростовської області, якого не існує. Тому із соціальної точки зору ці паспорти нічого сінього не дають власникам. А єдине гарантоване їм право — віддати голоси за провладну політичну силу держави-агресора. Як і 2014-го, тобто на восьмому році окупації та обіцянок про приєднання до Росії, людей знову примітивно

використовують для досягнення власних інтересів.

Крім проросійської пропаганди й агітації, якої в ОРДЛО навіть без виборів у держдуму завжди хоч греблю гати, кандидати використовують інші методи. Приміром, громадянин РФ сумнівний політтехнолог і колишній перший «прем'єр-міністр ДНР» Олександр Бородай балотується в Ростовській області, а тому закономірно загадав про власне «дирівське» минуле. Цей тип, вписаний у санкційні списки Євросоюзу та США, а в Україні оголошений у розшук за звинуваченнями в тероризмі, очолює «Союз добровольців Донбасу», з яким напередодні виборів підписала угоду про співпрацю «Єдина Росія». І заручившись такою підтримкою осіб, які зі зброєю в руках воювали і воюють проти України, «єдинороси» збільшили кількість агітаційних візитів до Донецька. Не раз приїздив сюди і секретар генеральної ради «ЄР» Андрій Турчак, обіцяючи донецчанам те саме, що вони чують ще з 2014 року.

Окремі урни тільки для справжніх росіян

Напередодні виборів ситуація в Донецьку трохи нагадувала підготовку до великого переселення донецчан. Телебачення та інші ЗМІ вустами керманичів ОРДЛО активно агітували земляків вирушати в дорогу. Аби дїста-

тися Ростовської області і проголосувати, їм пропонували 12 залізничних маршрутів та 825 спеціальних автобусів. Проїзд в автобусах та електричках для виборців гарантували безплатний. Плюс харчовий «тормозок». А для зручності пересування окупаційна влада ОРДЛО завчасно повідомила про певне обмеження руху транспорту 17—19 вересня на не контрольованій Україною ділянці державного кордону. Митна служба окупантів категорично попередила, що безперешкодний проїзд отримають тільки виборці, а всім іншим подорожнім у цей період порадили утриматися від намірів перетнути кордон.

Певна річ, вояжу до РФ і самому процесу голосування передувала потужна пропагандистська кампанія. Власників російських паспортів та всіх інших жителів окупованих територій тривалий час переконували, що участь у виборах до парламенту сусідньої, але зовсім іншої держави стане ще одним дуже важливим кроком на шляху входження Донбасу до її складу.

Як заведено, з навколівиборчою риторикою владні промовці помітно переборщили, і тому з окремих патетичних висловлювань люди тепер тихцем глузують і не шкодують сарказму. Серед таких і промова керівного колабораціоніста ОРДЛО Дениса Пушиліна: «Участь жителів ДНР у виборах стала епохальною подією, що увійде до підручників новітньої історії Донбасу!»

«Щось схоже ми вже чули в Донецьку на мітингах навесні 2014 року перед антиукраїнським референдумом. Тоді теж називали його епохальним, а фактично він став, вибачте, поховальним для тисяч загиблих людей та частини регіону, що перетворилася на депресивну резервацію. Тому ці вибори якщо й увійдуть до підручників, то тільки юридичного права чи криміналістики. Бо адміністративний ресурс і тиск на потенційних виборців переходив межі здорового глузду», — розповідає житель Донецька.

Схоже, здогадуючись про не-лояльні настрої людей, представники всіх підприємств та навчальних закладів чітко поставили категоричну вимогу до підлеглих та студентів про обов'язкову участь у виборах. Усіх попередили: якщо хтось із певних причин відмовляється їхати у прикордонні села Ростовщини голосувати за думців РФ, має написати заяву і пояснення на ім'я першого керівника підприємства чи вишу. Тому донецькі власники російських паспортів цими вихідними під пильним наглядом кураторів вирушили через кордон до виборчих кабінків та урн.

До речі, ті особи, які залишилися вдома і голосували дистанційно, теж перебували під контролем організаторів дійства. Як свідчать люди, у так званих інформаційних центрах за кожним столом з комп'ютером сиділо по двоє «інструкторів». Тобто той, хто прийшов зробити вибір, наодинці з комп'ютером не залишався навіть на секунду. Тому якогось вільного волевиявлення не було передбачено.

За попередньою інформацією, участь у виборах іншої держави взяла понад 150 тисяч власників російських паспортів з ОРДЛО. Вони виконали й цю забаганку та вказівки з Кремля і проголосували. Чи стали вони, як їх довго переконували, відтепер ближчими бодай на міліметр до Росії? Навряд. У цьому могли пересвідчитися всі, хто побував на дільницях у Ростовській області. Попри російські паспорти та обіцянки інтеграції Донбасу з РФ, люди з окупованої території, як і раніше, нітрохи не відчували себе повноцінними громадянами держави, яка вміло і підступно маніпулює ними. Адже вони навіть голосували не поряд із російськими «братами». Ще чого! Для них передбачили окремі кабінки та урни з написом «Жителі ДНР» чи «Жителі ЛНР».

Триває восьмий рік цинічного використання Росією людей з окупованих територій Донбасу у власних інтересах.

Державні гарантії допомагають розвиватися

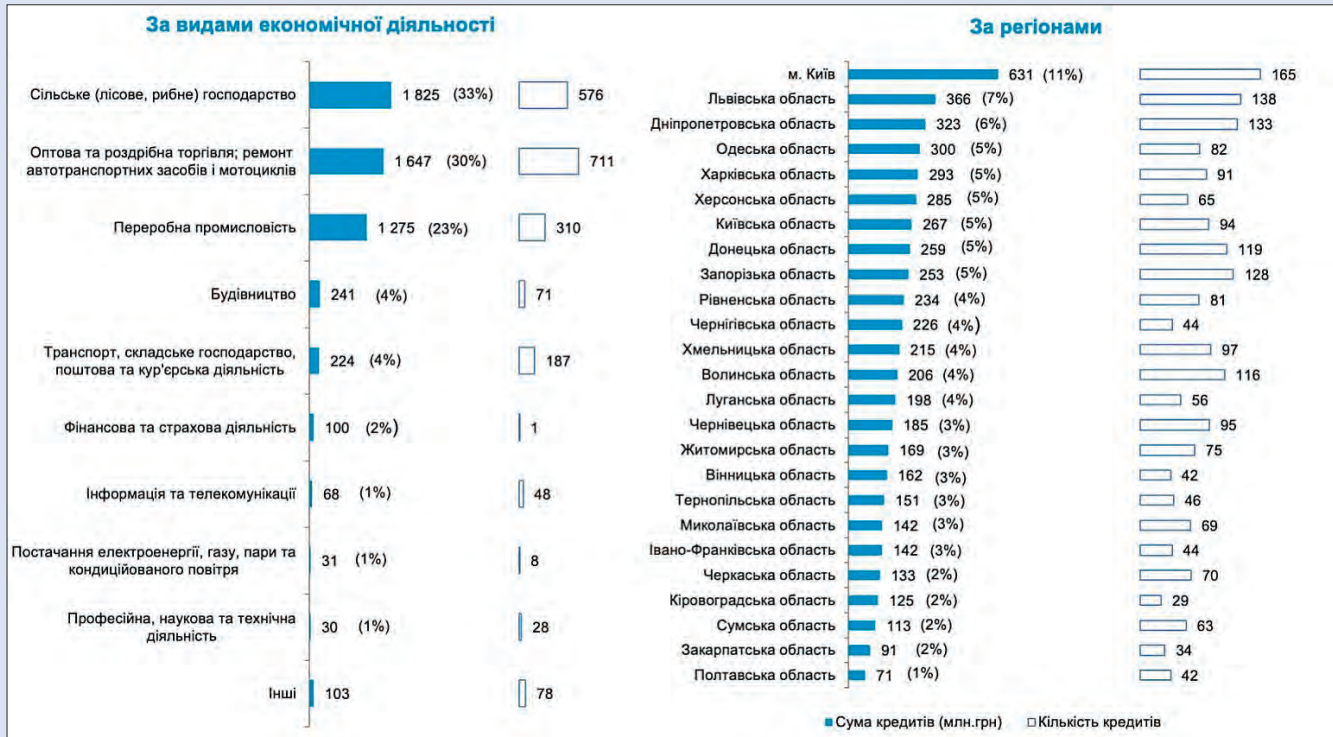
У межах підтримки мікро-, малого та середнього бізнесу в Україні через інструмент державних гарантій на портфельній основі станом на 01.09.2021 десять банків надали 2018 кредитів на загальну суму 5 мільярдів 543 мільйони гривень. Зобов'язання за основним боргом, що частково забезпечені державними гарантіями на портфельній основі, становили 2 мільярди 505 мільйонів гривень. Це 64% загальної ліміту гарантій, наданих 2020 року (3 мільярди 930 мільйонів гривень).

У серпні цього року надано 98 кредитів на загальну суму 436 мільйонів гривень із часткою зобов'язань, гарантованих державою за основним боргом обсягом 189 мільйонів гривень.

За кількістю виданих кредитів лідирує АТ КБ «Приватбанк» — 948 кредитів на загальну суму 865 мільйонів гривень, що становить приблизно 92% ліміту таких гарантій, наданих цьому банку 2020 року. Другий за величиною виданих кредитів на портфельній основі АТ «Ощадбанк» — 722 кредити на загальну суму 2 мільярди 129 мільйонів гривень.

Найбільший попит програма має в Києві, де загалом видано 165 кредитів на 631 мільйон гривень. У Львівській та Дніпропетровській областях, які входять до трійки лідерів, цей показник становить 138 (366 мільйонів гривень) та 133 кредити (323 мільйонів гривень) відповідно.

За видом економічної діяльності найбільше кредитів, частково забезпечених державними гарантіями на портфельній основі, видавали в галузях оптової та роздрібної торгівлі (711), сільського господарства (576) та переробної промисловості (310), повідомляє Міністерство фінансів.

РИНОК

Від економіки споживання до економіки споживача

(Закінчення.
Початок на стор. 1)

І це, зрозуміло, не має нічого спільного з європейським підходом до цього питання.

Інвестуємо понад третину

Фахівці Інституту економіко-правових досліджень ім. В.К. Махутова Національної академії наук вирішили розрахувати згадану цифру для наших реалій. І дізналися, яку саме роль нині відіграє споживач в економіці.

Українські споживачі протягом 2020 року сплатили до державного бюджету 416 мільярдів гривень, що становить 37% усіх надходжень. Тож виявляється, що свій бюджет ми наповнили на понад третину. Це менше ніж у згаданих країнах, але все одно вагомий показник.

Директор Інституту Володимир Устименко зазначив, що фахівці звернулися до цієї тематики тому, що питання європеїзації нашої економіки, зокрема тренди захисту прав споживачів, актуальні в європейському співтоваристві, до рівня якого ми активно прагнемо. Адже в найбільшому за всю історію нашої держави договорі — Угоді про асоціацію з Євросоюзом — наголошується, що Україна зобов'язана сприяти нормативне регулювання, яке є в Євросоюзі щодо захисту прав споживачів і врегулювання відносин на споживчих ринках.

Важливе воно і з огляду на те, що із січня 2022 року в нашій країні набуде чинності закон про повну фіскалізацію. Тож не слід забувати, що саме фіскальний чек — головний документ, який може довести наявність взаємодії покупця з продавцем.

Та ще торік чимала кількість приватних підприємств, переважно представників малого й мікробізнесу, активно виступала проти цього. Своїми протестами вони намагаються впливати на владу, щоб відмовитися від цивілізованого способу торгівлі. Пояснюють тим, що для них придбати касовий апарат буцімто велике фінансове навантаження. Та якщо заглибитися в це питання, побачимо, що за сучасного розвитку технологій це зовсім не так.

Нині чимало людей сплачують за покупки навіть не банківською карткою, а за допомогою електронних гаджетів. Але коли потрапляють, скажімо, на ринок, впадають товар, але не мають готівки для розрахунків, розвертаються і йдуть у супермаркет або інший заклад із безготівковим розрахунком. Тож програють у такій ситуації обидва — і споживач, і продавець.

Співробітник Інституту Андрій Лига повідомив, що ґрунтувалося це дослідження на прозорому обліку реалізованих товарів і послуг. А дані для аналізу взяли з офіційних джерел, тобто сайтів державних органів — Мінфіну, Держстату, Держказначейства, ДФС, Держпродспоживслужби, а також аналізували вітчизняне та зарубіжне законодавство й наукові праці з цієї тематики.

Розрахунки не завжди прозорі

Прозорість розрахунку на ринку — одна з найбільших проблем

Фото з сайту lnews.org.ua

для українських споживачів. «У нашому законодавстві фактично визначено три основні типи розрахункових документів, визнані Мінфіном, — фіскальний чек, розрахункова квитанція та спрощена розрахункова квитанція. І лише в чеку міститься інформація, яку споживач може використати для захисту своїх прав. Решта документів не містить інформації, в кого було куплено товар і де розташовується суб'єкт господарювання, що важливо для державних органів, які захищають права споживачів», — наголосив науковець.

Щодо результатів дослідження, Андрій Лига повідомив, що частка українських споживачів у 2020 році становила 73,4% при формуванні ВВП за витратами. Це становить 3,79 трильйона гривень у грошовому еквіваленті. А частку споживачів у наповненні бюджету вираховували із частки споживачів у сплаті двох основних податків — на додану вартість та акцизного податку. Якщо брати окремо лише податки — це 47,5% від усіх, сплачених торік у нашій державі.

І якщо деякі недобросовісні представники бізнесу можуть ухилитися від сплати податків, то це не про споживача. Купуючи товар, він сплачує запропоновану ціну й навіть не замислюється, що податкове навантаження можна було б зменшити. А недобросовісний бізнес ці податки кладе до власної кишені.

Також, за даними дослідження, торік розмір тіньової економіки становив понад 30%, або в грошовому вимірі — 1,8 трильйона гривень. «І це фактично відкидає економіку України до країн з перехідною економікою, для яких цей показник становить 30—50% ВВП», — зауважив фахівець.

Виравували дослідники й розмір контрабанди, яка потрапила в нашу країну торік і яку купували споживачі, часом навіть не здогадуючись про це. У грошовому вимірі це близько 470 мільярдів гривень. До уваги не брали певні групи товарів, скажімо спирт (продукти, виготовлені з нього, споживачі купують, але в чистому вигляді його використовують переважно виробники).

«Зрозуміло, що потрапляння такої продукції на наш ринок боляче б'є по вітчизняному то-

варовиробнику. А контрабандисти не лише наживаються, а й нівелюють конкурентні переваги української продукції та підсилюють переваги іноземних виробників. Європейські держави суворо регулюють притік і відтік товарів та послуг за допомогою митниці. А в нас цей контроль міг би бути кращим», — зазначив Володимир Устименко.

Також дані дослідження засвідчують, що недобросовісний бізнес у 2020-му привласнив 134,5 мільярда гривень від несплати споживачами ПДВ (на товар роблять невеличку знижку 3—5%, а по факту продавець

ньої дослідники вираховували за стандартами ISO, які допускають кількість дефектів у продукті на рівні 4%. Купуючи контрафакт, споживач не отримує на нього необхідних документів і не може захистити свої права, зокрема щодо гарантії.

Також з'ясувалося, що непрямі й потенційні втрати українців становили близько трильйона гривень від придбання товарів, на які не розповсюджується гарантія, а також тих, які було продано без розрахункових документів із достатньою для захисту їхніх прав інформацією.

«Слід мати на увазі, що купів-

Недобросовісний бізнес у 2020-му привласнив 134,5 мільярда гривень від несплати споживачами ПДВ (на товар роблять невеличку знижку 3—5%, а по факту продавець привласнює чималі кошти) і 53,4 мільярда від несплати покупцями акцизів на безоблікові товари (споживачу продавали товар без акцизу).

привласнює чималі кошти) і 53,4 мільярда від несплати покупцями акцизів на безоблікові товари (споживачу продавали товар без акцизу). А майже 92 мільярда — це різниця між сплатою податків суб'єктами господарювання, які перебувають на спрощеній системі оподаткування, і тими підприємцями, які ведуть чесну облікову торгівлю. Тобто чесний бізнес сплатив податків майже на 100 мільярдів більше.

Втрати через необачні витрати

Персональні витрати споживачів на ринку ніколи не підраховували. Дослідники шукали й збирали цю інформацію на сайтах різних міністерств і відомств, а потім ретельно аналізували. І дійшли висновку, що у випадках харчових отруєнь через придбання неякісних продуктів кошти, які споживачі витратили на лікування у 2020 році, становили близько 0,5 мільярда гривень. Три мільярди — це збитки від пожеж через придбання неякісного обладнання чи техніки й 34 мільярди — прямі збитки від придбання контрабандної чи контрафактної продукції. Якість остан-

ня неякісних товарів і несплата споживачами ПДВ на них негативно впливає як на економіку країни загалом, так і на фінансування окремих галузей, скажімо, соціальної. Це спонукає й до перервантаження закладів охорони здоров'я. І все це — прямі втрати держави», — наголосив Володимир Устименко.

Андрій Лига додає, що в нашій державі часто можна почути, що безоблікова торгівля начебто спрощує ведення бізнесу. Проте це хибна ідеологія й пастка, в якій твердження, мовляв, має підвищуватися якість продукції, продавці мають зважати на законодавство, а споживачі мати змогу захистити свої права, стають хибними. Адже коли недобросовісний бізнес може ховатися в тіні та отримувати конкурентні переваги перед чесним, найбільше збитків зазнає саме споживач. Насправді прозорість і чесність розрахунків не ускладнює роботи бізнесу, а захищає споживача.

У конкретних цифрах дослідження доводить, що поточний економічний ефект від спрощеної системи оподаткування та безоблікової торгівлі — це лише 27 мільярдів гривень, які торік отримав держбюджет. Тоді як його

втрати від безоблікової торгівлі становили 182,7 мільярда гривень. А прямі втрати споживачів — 37,5 мільярда. Тож фактичні втрати тут майже ввосемієро більші за прибутки.

Прозорі правила функціонування економіки мають стати обов'язковими для виконання всіма вітчизняними суб'єктами господарювання. І не менш важливо, щоб цю обов'язковість було гарантовано для споживача. А це саме про використання продавцями реєстратора розрахункових операцій (РРО) — отого славногозвісного касового апарата. Хоча з розвитком цифрових технологій нині його вже може замінити навіть смартфон. А також має бути реальний контроль за обсягами продажів підприємцями їхніх товарів з боку держави. Адже саме він відокремить реальний мікробізнес від недобросовісного великого, який намагається сховатися в тіні.

Превентивний захист

Процедура невидачі фіскального чека створює можливість для приховування від органів ринкового нагляду всього ланцюга постачання. А наявність чека дає змогу без проблем ідентифікувати товар, відстежити його просування на ринок, визначити контрабанду й контрафакт. І це дуже важливий превентивний механізм для захисту прав споживачів.

За підсумками дослідження фахівці Інституту економіко-правових досліджень ім. В.К. Махутова надали пропозиції щодо розв'язання висвітлених у ньому проблем. Це передусім гарантування на законодавчому рівні прозорості споживчого ринку через закріплення обов'язкового застосування реєстратора розрахункових операцій. Також слід усунути неузгодженості в нормативно-правових актах, які стосуються різновидів розрахункових документів та інформації в них. А держава мала б забезпечити ефективну участь громадськості в нагляді за споживчим ринком і посилити контроль за інтернет-торгівлею.

А для тих, хто сумлінно використовує РРО, слід забезпечити ефективний механізм розв'язання проблемних ситуацій під час його застосування. Державні органи також мають узгодити свої системні дії в разі виявлення порушень у використанні РРО й посилити відповідальність винних за такі порушення.

Науковці також зауважили, що їхнє дослідження — лише початок роботи в напрямі досягнення балансу й порозуміння між виробником, продавцем чи надавачем послуг і споживачем.

Для цього отримані результати не лише оприлюднили, а й направили до профільних комітетів Верховної Ради, міністерств, Офісу Президента. Тобто до всіх тих, хто може сприяти позитивному вирішенню питань детінізації нашої економіки. Адже всі перемовини про співпрацю України із зарубіжними партнерами починаються і закінчуються зазвичай одним із найгостріших питань — викорінювання корупції. А її найбільше живильне джерело — це тіньова економіка.

АПК: ЧАС ПЕРЕМІН

Як розплодити родичів гарбузових на Полтавщині

АКТУАЛЬНО. Відновити втрачені позиції в овочівництві на території центральної області можливо тільки за підтримки держави

Микола ОПАРА,
кандидат
сільськогосподарських наук,
професор Полтавського
державного аграрного
університету,
для «Урядового кур'єра»

Останнім часом у суспільстві багато уваги приділяють важливості овочів у харчуванні людини. Фахівці стверджують, що їх бажано вживати щодня не менше 400 грамів, це крім ягід і фруктів, адже вони містять значну кількість мінеральних поживних речовин, вітамінів, забезпечують наш організм енергією; придатні для виготовлення консервів, соків, соління, квашення, сушіння, що дає змогу зберігати їх тривалий час і споживати протягом року. Встановлено, що в середньому за сезон у нашої країни виробляють 144 кілограми овочів на одну особу, за норми споживання 161 кілограм. Тобто виробництво овочів треба збільшувати.

Ціни кусючі, огірки не пахучі

Полтавщина ще з радянських часів забезпечувала себе овочевою продукцією. Тоді в області працювало більше десятка спеціалізованих овочевих господарств, які дотримувалися науково-обґрунтованої сівозміни, в кожному з них була бригада з вирощування овочів. Ці господарства розташовувалися біля Полтави, Кременчука, Миргорода, Лубен, було державне замовлення на овочі. У Кременчуцькому районі був радгосп «Кременчуцький», який вирощував овочі на поливі, вони мали велику теплицю, яка забезпечувала містیان свіжими огірками, помідорами, зеленими овочами в осінньозимовий і весняний періоди.

Під Полтавою розташовувалося тепличне господарство — радгосп імені Благоева, у них була сортоділниця, на якій випробовували різну палітру сортів овочевих культур. У селах працювали заготівельні пункти, де селяни могли реалізувати лишки овочів.

Традиційно стіл українців не обходиться без страв з гарбуза, але й інших овочів має бути в достатку

Були переробні цехи. Досі згадують півлітрові банки консервованих корнішонів, які викликали неабиякий апетит, а зараз завозимо їх із Херсонської та інших областей.

Тоді «Сортнасіняовоч» реалізовувала насіння високих репродукцій сільським підприємствам і населенню. Були господарства, які вирощували картоплю високих репродукцій і продавали населенню. На жаль, усе це залишилося в минулому.

Згідно зі статистикою, у 2000 році кожен полтавець спожив 129,6 кілограма овочів, у 2005 — 140,8, у 2010 — 172,2, у 2014 — 189,5 кілограма, це більше, ніж загалом по Україні.

Нині маємо змогу споживати свіжі овочі і в зимовий період. У магазинах Полтави та міст області протягом року продають огірки, помідори, зелень цибулі, кріп, петрушку. Але овочі, завезені з-за кордону, вирощені в теплиці, не мають запаху й сумнівно корисні, тому що містять нітрати та інші шкідливі домішки. Та й дорогі вони.

Чому подорожчав борщовий набір

Проаналізувавши цьогорічні ціни на овочі в області, дійшов висновку, що, порівняно з торішніми, вони ще зросли. Наприклад, кілограм моркви коштує 15 гривень, огірків — 20, помідорів — 25—30 гривень, майже на сім відсотків подорожчав кілограм цибулі.

Без перебільшення, людина, яка отримує мінімальну зарплату, пенсію, після сплати комунальних послуг не спроможеться придбати овочі навіть на борщ без м'яса. Тому що кілограм картоплі нині коштує 10 гривень, торік у цей час вона була по 6. Де їм узяти кошти на фрукти та ягоди, яких дієтологи теж радять споживати більше. Зараз на ринках за кілограм полуниці правлять 50 гривень, літрова банка малини обійдеться в 40—45 гривень, а лохина взагалі доступна лише заможним містянам. Її у нас про-

дають по 200—400 гривень за кілограм.

Площі під овочевими культурами на Полтавщині фактично на рівні 2000 року, їх у нас приблизно 26 тисяч гектарів. За останні роки споживання овочів навіть збільшилося. Проте це збільшення пояснюють скороченням чисельності населення.

Саме в розпалі сезон збирання овочів, особливо помідорів, перцю, кавунів, динь, гарбузів і картоплі. На жаль, вересень на Полтавщині почався із заморозків місцями до -3°C на ґрунті, а подекуди до 0 і -1°C в повітрі. Пошкоджені теплолюбні овочі — огірки, помідори, перці, баклажани, патисони, кабачки. Негативно вплинули вони і на баштанні культури та гарбузи. Втрачено велику кількість продукції. А це призведе до чергового підвищення цін на ці продукти.

Великою проблемою у виробництві овочів є їхній збут. Особливо страждають від цього фермери.

У сусіда не завжди краще!

У нас дивна цінова політика. Чому, коли в супермаркеті чи іншому магазині немає попиту, наприклад, на огірки, помідори чи інші овочі, не знизити ціну, адже з часом вони втрачають якість. Господар магазину каже: мені привезли по такій ціні, дешевше продавати не можу. Виникає запитання: то що краще — утилізувати ці овочі чи продати дешевше й одержати якийсь зиск?

Завозимо картоплю з Єгипту, Білорусі, моркву з Голландії, часник з Китаю. Хіба в нас на чорноземі ця продукція нижчої якості? Вирощена тут буде дешевшою.

На Полтавщині працює близько 2500 фермерів, та лише одиниці вирощують овочі. Із 32 господарств, які займаються органічним виробництвом, їх вирощують лише два.

Задля збільшення фонду споживання в перспективі необхідно урізноманітнити асортимент овочів, знизити собівартість їх виробництва, збудувати достатню базу для збереження.

Відомо, що в індивідуальному секторі вирощують основну масу овочів і картоплі. Тому в селах потрібно відновити пункти з приймання залишків овочів і картоплі від населення. Це вигідно виробнику овочів, і містяни у виграві, тому що протягом року споживатимуть якісні овочі та ще й за доступними цінами.

Необхідно відновити переробку овочів у господарствах. Такі цехи збережуть багато цінної продукції, крім того, на селі з'являться нові робочі місця. Активніше впроваджувати крапельне зрошення, а також більше вирощувати екологічно-безпечних овочів.

Достатня наявність овочево-баштанної продукції в раціоні населення є актуальним питанням сьогодення, тому необхідно приділяти увагу балансу виробництва та споживання цієї продукції в державі.

Дуже сподіваюся, що відновлене Міністерство аграрної політики та продовольства України займе активну позицію щодо подальшого розвитку цієї важливої галузі.

В органічного виробництва — великі перспективи

Роман КИРЕЙ,
«Урядовий кур'єр»

НОТАТКИ З ФОРУМУ. Розвиток органічного виробництва — один із пріоритетів у діяльності обласної влади Черкащини. Про це на регіональному форумі «Органічна Україна 2021 — Черкаси» заявив директор департаменту агропромислового розвитку облдержадміністрації Ігор Глухов. Нині в області 16 суб'єктів господарської діяльності з різних видів органічного виробництва, зокрема зернових та олійних культур, ягідництва, садівництва, бджільництва, виробництва біопрепаратів.

Цього вкрай недостатньо. Проте вже нині, наголошували під час онлайн-спілкування, ставлення українців до органічних продуктів змінюється на краще. Як і загалом ситуація з торгівлею органічними сертифікованими продуктами. Враховуючи, що в Україні рівень

споживання органічної продукції на душу населення найнижчий в Європі, учасники форуму ділилися досвідом розвитку органічного бізнесу та розповіли про можливості своїх підприємств. Предметності та професійності розмові додала участь експертів органічного сектору фахівців департаменту агропромислового розвитку облдержадміністрації, райдержадміністрацій, представників територіальних громад.

Чимало негараздів та перешкод і суб'єктивного, і об'єктивного характеру довелося здолати за чотири роки, приміром, керівників фермерського господарства з Монастирища Уманського району на Черкащині Бориса Кукуніну. Однак зараз його «Золота ягода» вирощує та реалізує непогані врожаї органічних ягід. Особливо радують малина, лохина. Аби стабільно добиватися високої якості вирощуваних ягід, фермеру доводиться вра-

ховувати як технологічні, агротехнічні, так і організаційно-управлінські чинники. Та якщо проблеми з транспортуванням, добром кваліфікованих працівників, доглядом та захистом рослин від шкідників поступово вирішуються, то з реалізацією вирощеної ситуація складніша. А все це впливає на кінцевий результат. Проте настрої у фермера оптимістичні, органічне виробництво, на його думку, має великі перспективи.

Своїм баченням проблем та їхнього розв'язання поділилися генеральний директор ТОВ «НВЦ «Черкасибіозахист» з Черкаського району Сергій Зубачов, керівник ФОП із Золотоніського району Ярослав Фатенко та начальник відділу якості ТОВ «Агрофірма Поле» з Черкас Богдана Лісняк. Координатор органічного компонента швейцарсько-української програми «Розвиток торгівлі з вищою доданою вартістю в ор-

ганічному та молочному секторах України» Наталія Прокопчук продемонструвала презентацію про органічне харчування у школах та дитячих садочках у різних країнах. Інформація щодо вимог до органічного виробництва та обігу органічної продукції, її сертифікації, яку озвучила фахівець із сертифікації ТОВ «Органік Стандарт» Олена Манзюк, була корисною всім учасникам форуму. Як і відомості про найновіші мікробні й ферментні препарати для сільського господарства, які випускає український виробник компанія «БТУ-Центр».

За підсумками форуму передбачено й надалі проводити інформаційно-роз'яснювальну кампанію як серед агроприватників, жителів області щодо переваг виробництва органічної продукції, так і серед споживачів щодо підвищення культури споживання якісної продукції з метою формування та розви-

тку ринку органічної продукції на Черкащині.

За оцінками президента громадської спілки «Органічна Україна» Олени Корогод, оприлюдненими в ЗМІ, ринок органічної продукції в найближчі роки зростатиме. Оптимізму додає зокрема зростаючий попит на органічну продукцію в Україні. За даними дослідження минулого року, 70% споживачів готові купувати органічну продукцію, головне — знайти й розпізнати її. Чимало важить і зростаючий попит на експорт — розвинуті країни споживають дедалі більше органічної продукції — від 10 до 20% на рік, а органічний імпорт з України займає непогані позиції. Важливий і зростаючий попит на органічні землі — європейський зелений курс офіційно зафіксував необхідність збільшення до 2030 року площ органічних земель до 25%. До того ж і попит на здорове довікл-

ля зростає, враховуючи і біорізноманіття, і клімат, і біологізацію сільського господарства загалом.

Стимулювання розвитку органічного сільськогосподарського виробництва, на думку учасників форуму, не вимагає залучення в цю сферу надзвичайно великих інвестицій, а цілком реально досягти високого рівня розвитку органічного виробництва правильною організацією консультативної підтримки, розробленням чіткої нормативно-правової бази, підтримкою на державному та регіональному рівнях та орієнтацією політики уряду на стимулювання попиту. Також на основі аналізу досвіду провідних країн з'ясовано, що ефективності державного регулювання неможливо досягти без трьох компонентів: економічної політики, дієвої нормативно-правової бази, яка вже фактично створена, та чіткої екологічної стратегії розвитку.

ДИСКУСІЙНА ТРИБУНА

Екологічна політика України в роки незалежності: досягнення та перспективи

ФАХОВИЙ ПОГЛЯД. *Зміни відображалися й у відповідних нормативно-правових актах, які визначають засади природоохоронної політики*

Яна ПАВКО,

кандидат юридичних наук,
юрист-міжнародник, старший
науковий співробітник відділу
міжнародного права та
порівняльного правознавства
Інституту держави і права
ім. В.М. Корецького НАН України,
для «Урядового кур'єра»

Україна відзначила 30-річчя Незалежності. За цей час пройдено тернистий шлях становлення та розвитку, але вдалося досягти значних здобутків і зміцнити свій авторитет на міжнародній арені. Зауважимо, що охорона навколишнього середовища завжди була, є і залишається одним із пріоритетних напрямів як внутрішньої, так і зовнішньої політики нашої держави, від забезпечення реалізації якої залежить не лише нинішнє, а й майбутнє наступних поколінь. За 30 років українська екологічна політика зазнала вагомих трансформаційних змін, оскільки часто змінювався вектор її розвитку у зв'язку з появою нових викликів і завдань. Безумовно, такі зміни відображалися й у відповідних нормативно-правових актах, які визначають засади природоохоронної політики України.

Найважливіше в Конституції

Доцільно зазначити, що Конституція України, ухвалена 28 червня 1996 року, є правовим фундаментом для формування та здійснення сучасної екологічної політики. За ініціативи директора Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, академіка НАН України Ю. Шемшученка як одного з розробників Конституції незалежної України було внесено важливі положення екологічного спрямування. Насамперед ідеться про встановлення особливого режиму права власності на природні ресурси (ст. 13) та закріплення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля та вільний доступ до екологічної інформації (ст. 50). У свою чергу, спираючись на міжнародно-правову практику, внесення екологічних прав до Розділу II Конституції, який має назву «Права, свободи та обов'язки людини і громадянина», дало змогу підтвердити на найвищому рівні еколого-правовий статус людини в Україні. Незважаючи на певну критику конституційних положень, пов'язаних з охороною навколишнього середовища у зв'язку з їх антропоцентричним характером, Основний Закон всетаки відображає європейське бачення моделі взаємовідносин держави, людини і природи. Але деякі науковці вважають, що реалії сьогодення вимагають закріплення в Конституції України пріоритетності природоохоронної політики та необхідності впровадження стратегії сталого розвитку. У цьому контексті доречно нагадати слова Президента НАН України А. Загороднього, що альтернативи сталому розвитку немає — і будь-який інший шлях призведе до глобальної екологічної катастрофи. На жаль, серед документів, спрямованих на реалізацію цілей сталого розвитку в Україні, можна назвати лише Указ Президента від 30 вересня 2019 ро-

ку №722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року».

Законодавча база

На 90-ті роки ХХ ст. припадає період потужної законотворчої роботи за участю провідних українських учених, у результаті якої було ухвалено нормативно-правові акти, більшість з яких чинні на сьогоднішній день. До них належать закони: «Про навколишнє природне середовище» (1991 р.), «Про природно-заповідний фонд України» (1992 р.), «Про охорону атмосферного повітря» (1992 р.), «Про тваринний світ» (1993 р.) (замінив Закон України «Про тваринний світ» 2001 р.), «Про екологічну експертизу» (1995 р.) (замінив Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» 2017 р.), а також Кодекс України про надра (1994 р.), Лісовий кодекс (1994 р.), Водний кодекс (1995 р.) та ін.

Безумовно, проведення екологічної політики залежить від розробленої виваженої стратегії, яка визначає основні завдання, проблеми та шляхи їх подолання. За 30-річчя було ухвалено чимало стратегій, які завжди ставали предметом для дискусій. Слід зауважити, що ЗУ «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28 лютого 2019 року містить комплексний і системний європейський підхід до реформування природоохоронної галузі. Ця стратегія підтвердила, що з метою наближення до потужної сучасної системної екологічної політики, яку здійснюють у державах-членах ЄС, Україна має впровадити екосистемний підхід у галузеву політику та удосконалити систему інтегрованого екологічного управління.

У червні 2021 року під час виступу на Всеукраїнському форумі «Україна 30. Екологія» Президент В. Зеленський ініціював проєкт «Зелена країна» для захисту довкілля і природних ресурсів держави та окреслив її головні напрями природоохоронної політики в сучасних умовах. По-перше, це та-

ке реформування галузі надрокористування, щоб подолати в ній корупцію та незаконний видобуток корисних копалин. Зокрема, цього року Верховна Рада ухвалила поки тільки в першому читанні проєкт закону №4187 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підтримки розвитку вітчизняних галузей надрокористування», який повинен легалізувати відносини у сфері користування надрами. Крім того, з 2020 року триває робота над розробкою нового Кодексу про надра, який має імплементувати положення Директиви №94/22/ЄС від 30 травня 1994 року та інше законодавство ЄС на виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Необхідно зазначити, що ВРУ криміналізувала відповідальність за незаконне видобування корисних копалин шляхом ухвалення 15 липня 2021 року ЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за незаконне видобування корисних копалин».

По-друге, варто приділити особливу увагу охороні та збереженню водних ресурсів. З метою впровадження сталого управління водними ресурсами в червні цього року було оприлюднено проєкт Стратегії розвитку водної політики України як рамкового документа, який формує модель водного сектору нашої держави. Підписавши Угоду про асоціацію з ЄС, Україна взяла на себе зобов'язання виконати положення Водної рамкової директиви (Директива №2000/60/ЄС від 23 жовтня 2000 року).

Перетворення Чорнобильської зони відчуження на привабливий туристичний об'єкт є актуальним питанням сучасної екологічної політики. Зокрема, 10 липня 2019 року було ухвалено Указ Президента України №512/2019 «Про деякі питання розвитку територій, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи», спрямований на відродження таких територій і створення умов для використання їх туристичного потенціалу.

Глобалізація і кліматична дипломатія

З кожним роком дедалі більше уваги прикуто до глобальних проблем людства, серед яких чільне місце посідає і проблема зміни клімату. У свою чергу, глобальне потепління сприяло активізації кліматичної дипломатії, учасником якої, безумовно, є Україна. Про це свідчить її активна позиція на міжнародних заходах, присвячених протидії кліматичним змінам, та участь в Рамковій конвенції ООН про зміну клімату (РКЗК ООН) від 9 травня 1992 року та Паризькій угоді від 12 грудня 2015 року, яка прийшла на заміну Кіотському протоколу. Останніми роками кліматична політика стала надзвичайно важливою складовою української екологічної політики загалом. Крім того, боротьба зі зміною клімату один із головних природоохоронних напрямів в межах євроінтеграційного курсу. Виконання положень Паризької угоди, гармонізація екологічного законодавства із законодавством ЄС та участь в Європейській зеленій угоді — ось ті питання, що перебувають на порядку денному. 30 липня 2021 року уряд затвердив нову амбітну й цілком досяжну кліматичну мету — скорочення викидів парникових газів до рівня 35% у порівнянні з 1990 роком. 4 серпня Україна подала схвалений Другий Національно визначений внесок до Паризької угоди до Секретаріату РКЗК ООН, який вона планує представити на 26-й Конференції сторін РКЗК ООН, що відбудеться в листопаді 2021 року в м. Глазго (Шотландія). Скорочення викидів парникових газів і розвиток енергоефективної промисловості — запорука успішного євроінтеграційного курсу України. У перспективі наша держава прагне реформувати систему екологічних фінансів і створити Український кліматичний фонд. У березні 2021 року було представлено проєкт Розпорядження КМУ «Про схвалення Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року», а 30 серпня уряд розпочав

підготовку дорожньої карти заходів у сфері зміни клімату. Крім того, 1 січня 2021 року набрав чинності ЗУ «Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів», який встановив нову систему контролю викидів та їх обмеження.

Екологія на контролі

Наступними важливими напрямами української природоохоронної політики є проведення реформи державного екологічного контролю, збереження та охорона лісів і боротьба з промисловим забрудненням. Зауважимо, що десятиліттями не переглядалося законодавство, яке регулювало питання здійснення екологічного контролю. Так, 15 липня 2021 року було ухвалено в першому читанні проєкт Закону №3091 «Про державний екологічний контроль», який має підвищити ефективність екологічного контролю, що стане потужним стимулом до модернізації промисловості та екологізації виробництва. Щодо лісів, то вони сприяють сповільненню темпів глобального потепління і виконують водорегулюючі, протиерозійні та кліматоутворюючі функції. Це, у свою чергу, підтверджує необхідність їх додаткової охорони. У жовтні 2020 року було оприлюднено проєкт Державної стратегії управління лісами України до 2035 року, а 15 липня 2021 року прийнято за основу проєкт Закону №5650 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо збереження лісів», спрямований на ідентифікацію та збереження самостійних лісів. На жаль, проєкт Закону №4167 «Про запобігання, зменшення та контроль забруднення, що виникає в результаті промислової діяльності» було відхилено і відправлено на доопрацювання, оскільки існує ймовірність, що введення нових жорстких екологічних вимог може призвести до закриття значної частини промислових підприємств в Україні. Як зазначає голова комітету ВРУ з питань екологічної політики та природокористування О. Бондаренко, саме законопроєкти №3091, №4167 та №4461 (проєкт Закону «Про території Смарагдової мережі») інтеграційного спрямування визначають засади існування нашої країни на багато років вперед. Від їх ухвалення залежить якість питної води та повітря для нинішніх і майбутніх поколінь.

Так, за роки незалежності Україна змогла обрати правильний шлях свого розвитку — євроінтеграційний, який вплинув на формування її екологічної політики. Незважаючи на іноді не досить вдалі спроби реформування природоохоронної галузі, українська влада зробила потужний крок уперед для збереження та охорони навколишнього середовища. Створення сучасної правової системи захисту довкілля, яка б відповідала європейським екологічним стандартам, є головним довготривалим завданням для України. Не випадково на Саміті перших леді й джентльменів, який відбувся 23 серпня у Києві, перша леді нашої держави Олена Зеленська звернула увагу, що раніше предметом для дискусій були зачіски та вбрання дружин глав держав, а зараз це екологічні та гуманітарні проблеми.

ЗВУЧИТЬ ГОРДО!

Від нитки до готового виробу

ДОСЯГНЕННЯ. За співвідношенням ціна-якість бронезилети «Корсар» українського ТОВ НВП «Темп-3000» не лише конкурентні у світі, а й дають фору багатьом іноземним аналогам

Олександр КРЮЧКОВ,
«Урядовий кур'єр»
(фото надав автор)

На цьогорічній виставці «Зброя та безпека 2021» до павільйону ТОВ НВП «Темп-3000» підійшов уже не молодий чоловік з паличкою. Засновнику підприємства та колишньому директору (нині — консультанту) Юрію Євтушенку він міцно потис руку і подякував за «Корсар», який у 2014 році врятував йому життя. «Точніше не сам бронезилет, — сказав ветеран АТО, — а система швидкого скидання його: одного дня я з побратимами потрапив під російський артобстріл. Військові знають, що від снарядів не убереже ніякий бронезилет. Хіба що у глибокому бліндажі можна заховатися. У нас останнього не було, тож потрібно було швидко покинути позицію. Я смикнув за кільце на жилеті, і коли він розлетівся на друзки, рвонув у лісопосадку, що була в кількох десятках метрів. Дорогою отримав, щоправда, поранення, але залишився живим. А побратими, які броню не скинули (а це зайві 14 кілограмів на плечах — О.К.), до схованки не добігли».

Двадцять п'ять годин на добу

— Мені приємно було чути слова подяки від фронтівця, — згадує зустріч на виставці Юрій Вікторович, — бо наше підприємство якраз і працює для того, щоб наші воїки були захищені від поранень на передовій (насамперед), а також дбає (наскільки це можливо) про створення зручностей для солдатів у разі користування нашими засобами індивідуального бронезахисту. І скажу відверто, робимо це успішно: «Темп-3000» не отримав з фронту жодної реклаमाції на «Корсари», які ми виготовили та відправили на передову в 2014—2015 роках. А це — 280 тисяч комплектів! Значить, не даремно працювали по 25 годин на добу наші виробництва у Ворзелі Бучанського та Богуславі Бухівського районів на Київщині.

Так і познайомилися. 59-річний уродженець міста Ірпеня, технолог за освітою, Юрій Євтушенко одразу викликав у мене симпа-

тію та повагу. По-перше, чоловік з 1987 року займається дуже потрібною для армії, а отже, й для безпеки держави та українського народу справою. По-друге, він створив високотехнологічне підприємство, яке не має рівних не лише в Україні, а й за кордоном (за винятком деяких держав). Але там подібна технологія виробництва засобів бронезахисту дуже дорога.

Звісно, пан Євтушенко скористався винаходом групи науковців Інституту матеріалознавства та зварювання ім. Є.О. Патона. Але його заслуга в цій справі полягає в тому, що всі розробки вчених вдалося реалізувати на практиці. При цьому отримати легкий, твердий та міцний керамічний матеріал, який став основним під час виготовлення бронезахисту для радянських солдатів в Афганістані.

— Це була моя перша зустріч із балістикою найвищого ґатунку, — в голосі Юрія Вікторовича звучить гордість. — Отримана нами «спечена кераміка» дає змо-

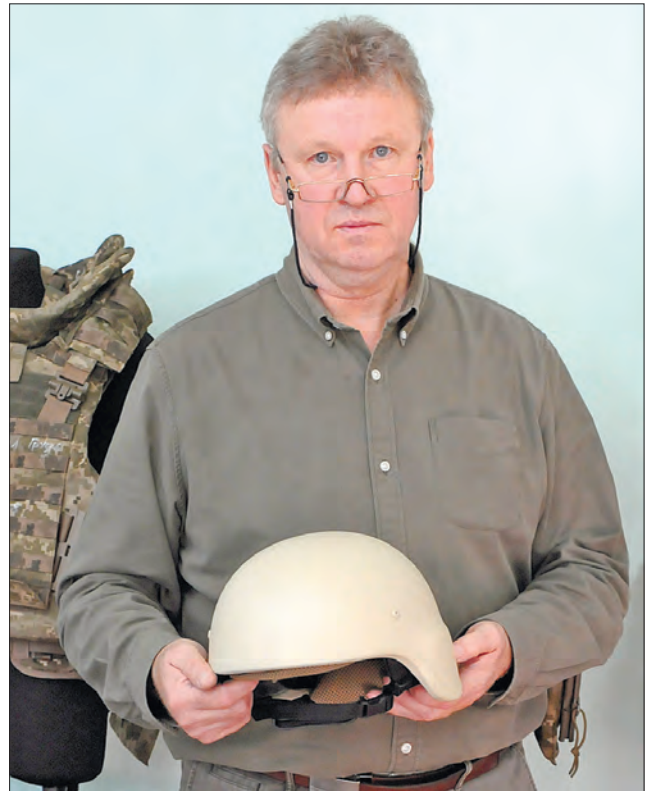
ли, на жаль, військові склади ЗСУ, на яких зберігалися наші бронезилети. Протестувавши їх, ворог одягнув у наші «Корсари» своїх бойовиків.

Обшиваємо чужих вояків

Напередодні російсько-української війни досить дивною була ситуація із бронезахистом у нашої армії: тодішнє керівництво держави та ЗСУ вважало, що ні з ким воювати Україна не збирається, тож бронезилети нашим воїкам не потрібні. Відтак ТОВ НВП «Темп-3000» обшивав та забезпечував шоломами не Збройні сили України. До 1994 року, до речі, продукцію підприємства відправляли навіть до Росії. Юрію Вікторовичу, який уже був відомий на той час (створив перший на теренах СРСР армійний шолом), запропонували переїхати на завжди до сусідньої країни і там працювати за великі гроші на заводі, який він мав створити.

коли в Києві вирував Майдан (якраз перебував в Уганді, де проводив випробування наших бронезилетів), побачив сюжет у новинах: досі пам'ятаю відео (облетіло багато не лише африканських країн), на якому молодий майданівець біг вулицею Інститутською, закриваючись від куль алюмінієвим щитом. Жахлива картинка, адже я добре знав, що такий щит не захистить протестувальника. Тим паче від пострілів снайпера. Тоді я швиденько закінчив свої справи в Уганді й полетів додому.

Через стрімкий перебіг подій в країні Юрій Євтушенко незчувся, як на Донбасі запалав вогонь. Чоловік і сьогодні переконаний, що якби наступ регулярних російських військ не зупинили погано обмундировані і погано озброєні добровольці, Путін захопив би не лише частину Луганської та Донецької областей, а й половину України. Російський президент просто не чекав на такий народний опір агресору. Він ду-

Для Юрія Євтушенка виробництво засобів індивідуального бронезахисту — це не лише робота, а хобі та потреба

У такому ворзельському комплекті можна виконувати складні бойові завдання

гу утримувати в наших бронезилетах шостий клас захисту. Досягнути цього можна і за рахунок використання сталевих пластин. Але такий бронезилет боєць не зможе довго носити, бо він буде дуже важким та дорогим. До речі, бронепластили нинішніх «Корсарів» виготовлено зі спеченого карбіду кремнію та титану українського походження. Це величезний плюс! Крім того, в їхній ефективності переконалися солдати армії агресора: під Львовим росіяни захопи-

ли, на жаль, військові склади ЗСУ, на яких зберігалися наші бронезилети. Протестувавши їх, ворог одягнув у наші «Корсари» своїх бойовиків.

Про це дбають працівники ТОВ НВП «Темп-3000», як-ось цей робітник, котрий випускає бронепластили

мав, що «руський мір» підтримує якщо не вся Україна, то південь, схід та центр точно. Юрій Вікторович зібрався в 2014-му на фронт, але його переконали, що він потрібен більше у Ворзелі.

— І через деякий час ми почали випускати до 15 тисяч бронезилетів на добу, — очі в чоловіка знову засвітилися. — До речі, на початку нашому підприємству дуже допомогли партнери з-за кордону: бронениткою — один з концернів у Німеччині, сталлю — завод зі Швеції.

Ще й за пільговими цінами. Бо за кордоном добре розуміли, що у пограбованій Україні, на яку напала озброєна до зубів Росія, немає грошей, аби оплатити товар за комерційними цінами. Крім того, шведський сталеплавильний завод продав нам увесь свій річний запас продукції. Чого не скажеш, на жаль, про сприяння роботі нашого підприємства в Україні: ще на початку війни ми постачали ЗСУ бронезилети та шоломи, а в 2017 році замовлення на підприємство перестали

надходити. 2018-го, щоправда, ще відправили до війська 20 тисяч комплектів. Залишилося замовлення зовсім припинилися. За моєю інформацією, на складах Міністерства оборони сьогодні зовсім немає «Корсарів», а шоломів нараховується аж... 30 штук.

Тож підприємство знову почало працювати на закордон, хоча роботи і вдома у нього могло бути багато: бронезилет повинен служити лише 5 років. Отже, випущені в 2014—2016 роках засоби захисту в армії повинні були вже списати. Але, за словами пана Євтушенка, цього не зробили.

— Звісно, пошиті нами «Корсари» з унікального матеріалу, арамід, можуть служити і довше. Але через 5 років вони все одно мають проходити в нас перекомплектацію: утилізацію верхнього чохла, обстеження м'яких балістичних пакетів, обов'язкове «підсилення» на 20%, перегляд бронесталі, кераміки, металевих пластин, проведення додаткових випробувань тощо. Лише після цього засобам захисту продовжують терміни використання. Коли у бронезилет потрапила куля чи осколок снаряду, його обов'язково потрібно спи-

Бійці на фронті мають дякувати за свою броню цим жінкам, які працюють у Богуславі, шиючи жилети. Через їхні швейні машини проходять кілометри броненитки

ЗВУЧИТЬ ГОРДО!

сувати як такий, що виконав свою функцію. У ЗСУ цього, на жаль, не роблять.

Десять пострілів — не вбили!

Але і з цим ще можна якось миритися. Віктора Євтушенка та команду його одноподумців сьогодні найбільше турбує нерозуміння з боку деяких військових чиновників важливості роботи підприємств оборонного комплексу.

— Крім того, що за останні три роки Міноборони нам нічого не замовляє, — чоловік робить наголос на кожному слові, — так його підрозділ — Головне управління розвитку та супроводження матеріального забезпечення Збройних сил України (ГУР СМЗ ЗСУ) — незрозуміло чому ще й знизило вимоги до бронезахисту, які існували з 2001—2002 років (ці вимоги написані кров'ю на війні в Іраку, де американці випробовували український «Корсар-МЗ»). До 2016 року розробкою, виробництвом (у тому числі засобів бронезахисту) займався ЦНДІ озброєння та військової техніки ЗСУ (ЦНДІ ОВТ ЗСУ), на якому працювали науковці, фахівці з озброєння зі стажем. Окрім того, на таких, як наше, підприємствах існувала військова прийомка, яку проводили техфахівці високого класу. Сьогодні роботу ЦНДІ ОВТ ЗСУ виконує ГУР СМЗ ЗСУ. Нами керують колишні мільйонери, працівники пенітенціарної системи, прокурор, спеціаліст із продовольства. Усі — на посадах, при погонах з великими зірками та зарплатами до 40 тисяч гривень, але без профільної освіти. Мені вони зізналися, що нічого не розуміють у бронезахисній тематіці, але за майже п'ять років роботи ці керівники могли б освоїти хоча б ази. Зрештою, приїхали б у Ворзель і

ознайомилися з роботою підприємства. І я б їм у цьому допоміг.

Не ідуть! Натомість зривають закупки, бо не можуть висунути свої вимоги до бронжилетів та шоломів. Окрім того, мені дивно, чому в ГУР СМЗ ЗСУ не вимагають сьогодні, наприклад, креслень виробів, що випускаються, документацію. Будь-хто тепер може клепати засоби захисту! Це найстрашніше, бо йдеться про захист наших воїнів на фронті.

— Фахівці з ГУР СМЗ ЗСУ заявили мені, що системи швидкого скидання бронжилетів сьогодні теж не потрібні на фронті! — видно було, що Юрій Вікторович почав сердитися. — А скасування вимоги щодо вогнестійкості матеріалів мене взагалі обурило. В 2016 році ми вперше в Україні розробили недорогі тканини, які використовують для пошиття комбінезонів для танкістів, бійців механізованих підрозділів. Цей одяг упродовж 3—7 секунд витримує температуру до 1000 градусів (часу, за який екіпаж повинен покинути танк чи БТР, що палає). Він урятував не одне життя на фронті. Тому ми й надалі використовуємо цю тканину під час пошиття комбінезонів.

На закінчення нашої розмови пан Євтушенко показав мені шолом, посічений пострілами. Десять влучень я нарахував у ньому. Шолом, витримавши усі випробування, не розсипався та не пробився. Так і ТОВ НВП «Темп-3000»: йому дехто намагається перешкоджати в роботі (на підприємстві навіть знають, хто хоче прибрати серйозного українського конкурента з ринку засобів індивідуального бронезахисту). Але колектив твердо стоїть на своїх виробничих позиціях. Як і українські бійці на фронті в його «Корсарах» та шоломах!

Важливим елементом бронезахисту воїна є шолом. У Ворзелі їх виробництво поставлено на конвеєр

ДОКУМЕНТИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про делегацію України для участі у роботі 76-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН

1. Утворити делегацію України для участі у роботі 76-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН (м.Нью-Йорк, Сполучені Штати Америки) в такому складі:
КУЛЕБА Дмитро Іванович — Міністр закордонних справ України, глава делегації
КИСЛИЦЯ Сергій Олегович — Постійний представник України при Організації Об'єднаних Націй, заступник глави делегації
ДЖАПАРОВА Еміне Айяровна — перший заступник Міністра закордонних справ України, член делегації
МЕРЕЖКО Олександр Олександрович — голова Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва, член делегації (за згодою)
СИБІГА Андрій Іванович — Заступник Керівника Офісу Президента України, член делегації
ЧУБАРОВ Рефат Абдурахманович — Голова Меджлісу кримськотатарського народу, член делегації (за згодою)
ГАЙОВИШИН Христина Олегівна — завідувач відділу багатостороннього співробітництва Директорату з питань зовнішньої політики та стратегічного партнерства Офісу Президента України, заступник члена делегації
КОРИНЕВИЧ Антон Олександрович — Постійний Представник Президента України в Автономній Республіці Крим, заступник члена делегації
МАРТИНА Діна Гарієвна — заступник директора — начальник відділу Департаменту міжнародних організацій Міністерства закордонних справ України, заступник члена делегації
ЯРЕМЕНКО Ігор Олександрович — заступник Міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України з питань європейської інтеграції, заступник члена делегації.
Дозволити главі делегації залучати для забезпечення роботи делегації радників, експертів і технічних працівників.

2. Затвердити Директиви делегації України на 76-ту сесію Генеральної Асамблеї ООН (додаються, таємно).

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м. Київ
18 вересня 2021 року
№ 546/2021-рп

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 8 вересня 2021 р. № 1051-р
Київ

Про звільнення Коваленка Т. В. з посади заступника Міністра з питань стратегічних галузей промисловості України з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації

Звільнити Коваленка Тараса Васильовича з посади заступника Міністра з питань стратегічних галузей промисловості України з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації за власним бажанням.

Прем'єр-міністр України Д. ШМИГАЛЬ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 8 вересня 2021 р. № 1052-р
Київ

Про призначення Слободяна Р. О. Головою Державної інспекції енергетичного нагляду України

Призначити Слободяна Руслана Олександровича Головою Державної інспекції енергетичного нагляду України з дати початку фактичного виконання ним посадових обов'язків строком на п'ять років з оплатою праці відповідно до законодавства, встановивши випробування строком на один місяць.

Прем'єр-міністр України Д. ШМИГАЛЬ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 8 вересня 2021 р. № 1073-р
Київ

Про погодження тимчасового покладення виконання обов'язків директора приватного акціонерного товариства «Український інститут із проектування і розвитку інформаційно-комунікаційної інфраструктури «Діпрозв'язок» на Каплуненка С. В.

Погодитися з пропозицією Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації щодо тимчасового покладення виконання обов'язків директора приватного акціонерного товариства «Український інститут із проектування і розвитку інформаційно-комунікаційної інфраструктури «Діпрозв'язок» на першого заступника директора зазначеного товариства Каплуненка Станіслава Васильовича.

Прем'єр-міністр України Д. ШМИГАЛЬ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 13 вересня 2021 р. № 1079-р
Київ

Про звільнення Теленика С. С. з посади заступника Міністра економіки України

Звільнити Теленика Сергія Сергійовича з посади заступника Міністра економіки України відповідно до абзацу першого частини другої статті 9 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади».

Прем'єр-міністр України Д. ШМИГАЛЬ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 13 вересня 2021 р. № 1080-р
Київ

Про звільнення Прокопчука Є. О. з посади Голови Державної служби України з безпеки на транспорті

Звільнити Прокопчука Єгора Олександровича, призначеного за контрактом про проходження державної служби на період дії карантину, установленого з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, з посади Голови Державної служби України з безпеки на транспорті 15 вересня 2021 р. за власним бажанням.

Прем'єр-міністр України Д. ШМИГАЛЬ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 13 вересня 2021 р. № 1081-р
Київ

Про звільнення Кузькіна Є. Ю. з посади першого заступника Голови Державного агентства автомобільних доріг України

Звільнити Кузькіна Євгена Юрійовича з посади першого заступника Голови Державного агентства автомобільних доріг України у зв'язку з переходом на іншу роботу.

Прем'єр-міністр України Д. ШМИГАЛЬ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 13 вересня 2021 р. № 1082-р
Київ

Про призначення Кузькіна Є. Ю. Головою Державного агентства автомобільних доріг України

Призначити Кузькіна Євгена Юрійовича Головою Державного агентства автомобільних доріг України з дати початку фактичного виконання ним посадових обов'язків до 19 травня 2022 р. з оплатою праці відповідно до законодавства.

Прем'єр-міністр України Д. ШМИГАЛЬ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 13 вересня 2021 р. № 1083-р
Київ

Про тимчасове покладення виконання обов'язків Голови Державної служби України з безпеки на транспорті на Лагуніна М. С.

Покласти тимчасово з 16 вересня 2021 р. до призначення в установленому порядку Голови Державної служби України з безпеки на транспорті виконання обов'язків Голови Державної служби України з безпеки на транспорті на заступника Голови зазначеної Служби Лагуніна Микиту Сергійовича.

Прем'єр-міністр України Д. ШМИГАЛЬ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 15 вересня 2021 р. № 1090-р
Київ

Про звільнення Іващенко В. В. з посади першого заступника Міністра з питань стратегічних галузей промисловості України

Звільнити Іващенко Валерія Володимировича з посади першого заступника Міністра з питань стратегічних галузей промисловості України за власним бажанням.

Прем'єр-міністр України Д. ШМИГАЛЬ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 15 вересня 2021 р. № 1091-р
Київ

Про звільнення Фоменко С. В. з посади заступника Міністра культури та інформаційної політики України з питань європейської інтеграції

Звільнити Фоменко Світлану Валерівну з посади заступника Міністра культури та інформаційної політики України з питань європейської інтеграції відповідно до абзацу першого частини другої статті 9 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади».

Прем'єр-міністр України Д. ШМИГАЛЬ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 15 вересня 2021 р. № 1092-р
Київ

Про звільнення Солодченка С. В. з посади першого заступника Голови Державної фіскальної служби України

Звільнити Солодченка Сергія Вікторовича з посади першого заступника Голови Державної фіскальної служби України за власним бажанням.

Прем'єр-міністр України Д. ШМИГАЛЬ

ДОКУМЕНТИ

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 серпня 2021 року «Про Стратегічний оборонний бюлетень України»

Відповідно до статті 107 Конституції України та пункту четвертого частини першої статті 13 Закону України «Про національну безпеку України» **ПОСТАНОВЛЯЮ:**

1. Увести в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 серпня 2021 року «Про Стратегічний оборонний бюлетень України» (додається).

2. Затвердити Стратегічний оборонний бюлетень України (додається).

3. Кабінету Міністрів України:

організувати розроблення та затвердження у тримісячний строк програмних документів, спрямованих на реалізацію положень Стратегічного оборонного бюлетеня України, та забезпечити їх належне фінансування;

інформувати щороку до 31 березня про підсумки виконання положень Стратегічного оборонного бюлетеня України.

4. Визнати такими, що втратили чинність:

Указ Президента України від 6 червня 2016 року № 240 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 травня 2016 року «Про Стратегічний оборонний бюлетень України»;

Указ Президента України від 22 березня 2017 року № 73 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про Державну програму розвитку Збройних Сил України на період до 2020 року».

5. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м. Київ
17 вересня 2021 року
№ 473/2021

Введено в дію
Указом Президента України
від 17 вересня 2021 року №473/2021
РІШЕННЯ
Ради національної безпеки і оборони України
від 20 серпня 2021 року
Про Стратегічний оборонний бюлетень України

Розглянувши поданий Кабінетом Міністрів України Стратегічний оборонний бюлетень України, розроблений Міністерством оборони України на основі положень Стратегії воєнної безпеки України, Рада національної безпеки і оборони України **ВИРІШИЛА:**

1. Схвалити Стратегічний оборонний бюлетень України.
2. Рекомендувати Президентові України затвердити Стратегічний оборонний бюлетень України.
3. Схвалити:
- рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 травня 2016 року «Про Стратегічний оборонний бюлетень України», введене в дію Указом Президента України від 6 червня 2016 року № 240;
- рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про Державну програму розвитку Збройних Сил України на період до 2020 року», введене в дію Указом Президента України від 22 березня 2017 року № 73.
4. Запропонувати Президентові України визнати такими, що втратили чинність:
- Указ Президента України від 6 червня 2016 року № 240 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 травня 2016 року «Про Стратегічний оборонний бюлетень України»;
- Указ Президента України від 22 березня 2017 року № 73 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про Державну програму розвитку Збройних Сил України на період до 2020 року».

Секретар Ради національної безпеки і оборони України
О. ДАНИЛОВ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Указом Президента України
від 17 вересня 2021 року №473/2021
СТРАТЕГІЧНИЙ ОБОРОННИЙ БЮЛЕТЕНЬ УКРАЇНИ
Вступ

З початком збройної агресії Російської Федерації проти України пріоритети в реалізації воєнної політики держави спрямовувалися на відсіч збройної агресії з одночасним здійсненням заходів оборонної реформи, спрямованої на посилення спроможностей сил оборони, підвищення їх готовності до виконання завдань за призначенням та участі у проведених спільних із підрозділами НАТО бойових дій (операцій).

Основні напрями реалізації воєнної політики України, стратегічні цілі та очікувані результати розвитку сил оборони було визначено Стратегічним оборонним бюлетенем України, схваленим Указом Президента України від 6 червня 2016 року № 240. Протягом 2016 — 2020 років виконано ключові завдання оборонної реформи, а саме:

посилено демократичний цивільний контроль над силами оборони шляхом удосконалення законодавства України, розмежування повноважень, функцій та завдань за формування політики у сфері оборони та її реалізації між Міністерством оборони України та Збройними Силами України;

закладено основи нової системи об'єднаного керівництва силами оборони та військового управління у Збройних Силах України відповідно до принципів, прийнятих у НАТО, шляхом введення окремих посад Головнокомандувача Збройних Сил України, начальника Генерального штабу Збройних Сил України та Командувача об'єднаних сил Збройних Сил України, відокремлення функцій стратегічного планування, які покладено на Генеральний штаб Збройних Сил України, формування, підготовки та розвитку військ (сил), які покладено на командування видів, окремих родів військ (сил) Збройних Сил України, від функцій застосування переданих у підпорядкування військ (сил), які здійснює Командування об'єднаних сил Збройних Сил України;

запроваджено планування розвитку спроможностей сил оборони та планування оборони держави;

розпочато створення нових систем логістичного, медичного забезпечення та підтримки (оперативного забезпечення) військ (сил) Збройних Сил України;

втілено нові підходи до здійснення закупівель озброєння і військової (спеціальної) техніки, інших матеріальних засобів;

підвищено спроможності сил оборони шляхом формування комплекту сил і засобів на постійній основі для виконання завдань на узбережжі та в акваторії Чорного та Азовського морів;

розроблено нові доктрини з підготовки і застосування Збройних Сил України, запроваджено стандарти колективної та індивідуальної підготовки на основі принципів і стандартів НАТО та стандартів, прийнятих у державах — членах Альянсу;

удосконалено систему кадрового менеджменту, створено умови для дотримання гендерної рівності в силах оборони.

У 2019 році в Україні розпочато новий цикл оборонного планування.

На виконання Указу Президента України від 16 травня 2019 року № 225 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 16 травня 2019 року «Про організацію планування в секторі безпеки і оборони України» проведено оборонний огляд, під час якого:

проведено оцінювання стану та перспектив розвитку безпекового середовища та вперше розроблено опис майбутнього безпекового середовища до 2030 року;

сформовано перелік імовірних сценаріїв виникнення та розвитку кризових ситуацій воєнного характеру, а також здійснено розподіл між складовими сил безпеки і сил оборони відповідальності за організацію планування, реагування на загрози та під час виконання завдань за призначенням;

сформовано Єдиний перелік (каталог) спроможностей Міністерства оборони України, Збройних Сил України та інших складових сил оборони;

опрацьовано пріоритетні напрями розвитку озброєння і військової (спеціальної) техніки, що забезпечують створення необхідних спроможностей для виконання Збройними Силами України завдань у багатовимірному просторі;

опрацьовано перспективну модель організації оборони України.

Водночас під час реалізації оборонної реформи та оборонного огляду визначено низку проблем функціонування сил оборони в умовах існуючих та потенційних загроз, зокрема:

- недостатність законодавства України у сфері оборони;
- незавершеність створення системи об'єднаного керівництва силами оборони та військового управління у Збройних Силах України;
- незавершеність створення системи стратегічних комунікацій в силах оборони;
- незавершеність створення автоматизованої системи оперативного (бойового) управління, зв'язку, розвідки та спостереження;
- неспроможність ефективно реагувати на зростаючу кількість загроз у кіберпросторі;
- недостатній рівень оснащення сил оборони новітнім озброєнням і військовою (спеціальною) технікою, невідповідність можливостей вітчизняного оборонно-промислового комплексу їх потребам;
- недостатні оперативні (бойові, спеціальні) спроможності сил оборони для ефективного реагування на поточні та прогнозовані загрози;
- незавершеність створення системи територіальної оборони та руху опору;

незавершеність створення ефективної об'єднаної логістики, здатної підтримувати застосування всіх складових сил оборони, відсутність автоматизованої системи управління логістичним забезпеченням;

критично низький рівень непорушних запасів матеріально-технічних засобів та невідповідність існуючої військової інфраструктури потребам сил оборони;

незавершеність створення системи медичного забезпечення Збройних Сил України та інших складових сил оборони, здатної ефективно та раціонально використовувати медичні ресурси в рамках єдиного медичного простору;

необхідність підвищення професійного рівня особового складу сил оборони, недостатній рівень забезпечення мотивації для проходження військової служби, розв'язання житлової проблеми, небажання особового складу продовжувати військову службу, потреба у створенні достатнього військового резерву;

недостатні нормативно-правове регулювання питань дотримання гендерної рівності.

Необхідність розв'язання зазначених проблем у силах оборони в умовах збройної агресії Російської Федерації проти України зумовлює потребу в послідовному продовженні оборонної реформи та цілеспрямованому розвитку необхідних спроможностей. У майбутньому розвиток сил оборони здійснюватиметься відповідно до принципів і стандартів НАТО. Провідна роль у продовженні здійснення заходів оборонної реформи та подальшому розвитку спроможностей належатиме Міністерству оборони України.

Основні положення

1.1. Правовою основою Стратегічного оборонного бюлетеня України є Конституція України, закони України, Стратегія національної безпеки України, затверджена Указом Президента України від 14 вересня 2020 року № 392, Стратегія воєнної безпеки України, затверджена Указом Президента України від 25 березня 2021 року № 121, звіт щодо результатів проведення оборонного огляду Міністерством оборони України, затверджений рішенням Ради національної безпеки і оборони України від 24 березня 2020 року, уведеним у дію Указом Президента України від 24 березня 2020 року № 106.

1.2. Стратегічний оборонний бюлетень України визначає:

основні напрями реалізації воєнної політики України в контексті всеохоплюючої оборони України;

перспективну модель Збройних Сил України та інших складових сил оборони і вимоги до її побудови, місію та візію сил оборони зразка 2030 року;

основні спроможності сил оборони, яких необхідно досягти;

стратегічні цілі розвитку сил оборони на період до 2025 року, основні завдання та очікувані результати їх досягнення.

1.3. На основі Стратегічного оборонного бюлетеня України розробляються та реалізуються:

державні цільові програми, спрямовані на розвиток складових сил оборони та розв'язання проблем забезпечення оборони держави, зокрема їх оснащення сучасним озброєнням і військовою (спеціальною) технікою, створення необхідних запасів матеріально-технічних засобів, здійснення інших заходів з посилення обороноздатності держави;

інші програмні, планувальні документи та проекти з питань розвитку спроможностей сил оборони.

1.4. Розроблення Стратегічного оборонного бюлетеня України здійснено робочою групою під керівництвом першого заступника Міністра оборони України, представників Міністерства оборони України, Генерального штабу Збройних Сил України, інших складових сил оборони, центральних органів виконавчої влади, наукових установ, громадських організацій із залученням іноземних експертів (радіників) і Представництва НАТО в Україні.

1.5. У Стратегічному оборонному бюлетені України терміни вживаються у такому значенні:

асиметричні та непрямі дії — вміня вчиняти дії, які відрізняються від дій противника, з організацією своєї діяльності та мислення таким чином, щоб відрізнятись від нього з метою використання його вразливих місць та максимізації своїх переваг, шляхом захоплення (перехоплення) ініціативи та/або забезпечення простору для маневрування, ефективного використання факторів моральної переваги сторони (країни), яка захищає свої національні цінності та національні інтереси;

безпекове середовище — сукупність суб'єктів, які впливають або можуть впливати на національні інтереси, становлять або можуть становити для них небезпеку, для нейтралізації якої необхідне залучення (застосування) сил оборони. До безпекового середовища входять окремі держави та їх національні інтереси (економічні, політичні, військові та інші), навколишнє природне середовище, окремі фізичні та юридичні особи, політичні партії, інформаційний простір держави тощо;

виклик у воєнній сфері — ситуація, при якій виникає небезпека воєнної безпеці держави та потреба в реагуванні сектору безпеки і оборони. За певних умов виклик може трансформуватися в загрозу;

візія — твердження, що характеризує бачення стану, якого прагне досягти організація у майбутньому;

воєнна агресія в кіберпросторі — здійснення системних та масштабних дій проти України в кіберпросторі іноземними державами (групами держав), зокрема із залученням кіберпідрозділів військових формувань, розвідувальних та спеціальних служб, включаючи використання кіберозброєння та інших спеціальних засобів впливу в кіберпросторі (зокрема, опосередковано шляхом приховування джерел їх походження);

всеохоплююча оборона України — комплексне використання в багатовимірному просторі на всій території України потенціалу держави і суспільства з метою здійснення опору противнику шляхом його стримування, стійкості та взаємодії всіх інституцій усередині держави та з міжнародними партнерами, використанням сучасних форм і способів застосування сил оборони та сил безпеки з дотриманням принципів і норм міжнародного права в умовах неможливості досягнення воєнного паритету з противником для запобігання ескалації воєнного конфлікту та відновлення територіальної цілісності України в межах міжнародно визначених кордонів;

дії в кіберпросторі — сукупність заходів, які спрямовані на захист власного кіберпростору, здійснення впливу на кіберпростір та дії противника, а також щодо використання кіберпростору в інтересах функціонування органів військового управління всіх рівнів, виконання завдань за призначенням військами (силами) в інтересах досягнення певної мети в середовищі глобальних інформаційних мереж;

єдине розвідувально-інформаційне середовище — сукупність інформаційних процесів та інформаційних відносин щодо створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорони та захисту розвідувальної інформації;

кіберзагрози воєнного характеру — реальні та потенційні кіберзагрози національним інтересам у воєнній сфері;

кіберборотьба — сукупність взаємоузгоджених за метою, завданнями, місцем та часом заходів визначених військ (сил), спрямованих на здобуття інформації про кіберінфраструктуру противника, її знищення всіма видами зброї або захоплення (виведення з ладу, отримання контролю), заподіяння їй шкоди шляхом здійснення кібердій, проведення кібероперацій та радіоелектронного подавлення, захист своєї кіберінфраструктури від кіберрозвідки та кібердій противника;

кібердії — організоване застосування визначених сил і засобів у межах операції сил оборони або окремо для здійснення впливу на кіберпростір противника або на захист власного кіберпростору;

кібердирозвідка — діяльність щодо виявлення вразливостей програмного забезпечення, телекомунікаційного обладнання, автоматизованих систем управління силами, зброєю та/або технологічними процесами визначеної цілі (об'єкта кіберінфраструктури);

кіберзброя — кіберзасіб ведення війни, який за конструкцією, поточним або передбачуваним використанням становить загрозу для життя і здоров'я людей, здатен до виведення з ладу або порушення функціонування, пошкодження чи знищення критично важливих об'єктів інфраструктури та призводить до наслідків, які кваліфікуються як кібератака;

кіберінфраструктура — сукупність сумісних (з'єднаних) комунікаційних систем та електронних комунікацій з використанням Інтернету та/або інших електронних комунікаційних мереж, які створюють можливості для здійснення комунікації та/або реалізації суспільних відносин у кіберпросторі та/або через кіберпростір;

мережа операцій — єдиний комплекс спроможностей, який включає в себе сукупність незалежних систем зв'язку та інформаційних систем, управління, процеси і процедури, створені для проведення операції, навчання, тренування або перевірки на взаємосумісність. Термін «мережа операцій» доцільно використовувати для позначення електронних комунікаційних мереж (мереж зв'язку), які розгортаються силами оборони для виконання визначених завдань;

місія — завдання з чітко визначеними метою, необхідними діями та причиною його виконання;

об'єднана мережа оборони — єдина мережа, яка поєднує в собі окремі мережі та/або інформаційні, телекомунікаційні, інформаційно-телекомунікаційні системи складових сил оборони, обмін інформацією між якими здійснюється відповідно до технічних, процедурних принципів, принципів захисту інформації та рівнів взаємосумісності;

оперативне обладнання території — складова частина підготовки території держави до оборони, на якій здійснюється комплекс заходів щодо підготовки частини (районів, ділянок) місцевості та визначених об'єктів оборонної та критичної інфраструктури в межах військово-адміністративних зон (адміністративно-територіальних одиниць), що здійснюється з метою створення для військ (сил), органів військового управління (органів управління) Збройних Сил України, інших військових формувань та правоохоронних органів сприятливих умов для своєчасного і прихованого їх висування, розгортання, маневру, виконання завдань під час операцій (бойових дій) та ведення територіальної оборони, кібероборони, підвищення захисту (живучості) військ (сил) та об'єктів оборонної інфраструктури, а також ускладнення дій угруповань військ (сил) противника;

перспективна модель Збройних Сил України та інших складових сил оборони — інтегрована сукупність кількісних і якісних показників (параметрів), які в цілому забезпечують спроможності (оперативні, бойові, спеціальні), готовність і здатність сил оборони до виконання завдань за призначенням відповідно до імовірних сценаріїв виникнення та розвитку ситуації воєнного характеру з урахуванням змін у формах і методах збройної боротьби;

спроможності сил оборони — здатність досягти необхідного результату під час виконання завдань оборони в певних умовах відповідно до визначених сценаріїв дій та з використанням наявних ресурсів;

стратегічні шоки — важкопрогнозовані події або катастрофи, які мають непередбачувані наслідки глобального характеру.

Інші терміни вживаються у значеннях, визначених законодавством України.

Основні напрями реалізації воєнної політики України

2.1. Воєнна політика України як ключова складова державної політики у сфері національної безпеки і оборони спрямовується на забезпечення воєнної безпеки України.

2.2. Всеохоплююча оборона України є основою Стратегії воєнної безпеки України та передбачає використання всього потенціалу держави та суспільства, здійснення превентивних дій, стійкого опору та застосування всіх форм і способів збройної боротьби у багатовимірному просторі з дотриманням норм і принципів міжнародного права.

2.3. Відповідно до змісту та засад всеохоплюючої оборони України, а також цілей, пріоритетів і завдань державної політики у воєнній сфері, сферах оборони і військового будівництва реалізація воєнної політики України здійснюється за такими основними напрямками:

забезпечення відсічі та стримування збройної агресії Російської Федерації проти України, відновлення суверенітету і територіальної цілісності України в межах державного кордону, запобігання воєнним конфліктам з будь-якими іноземними державами;

планування всеохоплюючої оборони України з розробленням плану оборони України, Стратегічного плану застосування Збройних Сил України, інших складових сил оборони, оперативних планів і планів застосування сил та засобів оборони тощо;

набуття центральними органами виконавчої влади, іншими державними органами необхідних інституційних спроможностей щодо своєчасного та організованого проведення мобілізації, задоволення потреб держави і захисту її території від можливої агресії та ефективного управління оборонними ресурсами;

розвиток спроможностей сил оборони в контексті підготовки до ведення всеохоплюючої оборони України, їх всебічне забезпечення;

упровадження в силах оборони передового досвіду, принципів і стандартів держав — членів НАТО, участь у спільних операціях та навчаннях для досягнення критеріїв членства в НАТО з подальшою інтеграцією в євроатлантичні безпекові структури.

2.4. Реалізація воєнної політики України здійснюється шляхом виконання комплексу завдань та заходів із планування та організації оборони держави, досягнення стратегічних цілей розвитку сил оборони.

2.5. За результатами реалізації воєнної політики України сили оборони відповідають вимогам ведення всеохоплюючої оборони України та будуть:

- побудовані на національних і євроатлантичних цінностях;
- взаємосумісні з відповідними структурами держав — членів НАТО;
- спроможні забезпечити оборону територій України в межах державного кордону, ведення протистояння в інформаційному просторі, кіберпросторі як складовий інформаційного простору з використанням всього потенціалу держави та суспільства, застосуванням для відсічі збройної агресії всіх можливих форм і способів ведення збройної боротьби з дотриманням принципів і норм міжнародного права.

Перспективна модель Збройних Сил України та інших складових сил оборони

3.1. Перспективна модель Збройних Сил України та інших складових сил оборони, вимоги до перспективної структури, складу, основних спроможностей та інших ключових кількісних та якісних показників сил оборони базуються на місії і візії сил оборони зразка 2030 року та визначені з урахуванням результатів оборонного огляду.

3.2. Місією сил оборони є збройний захист національних інтересів, суверенітету, територіальної цілісності та недоторканості України, відсіч і стримування збройної агресії проти України, сприяння створенню належних безпекових умов для сталого розвитку держави, життєдіяльності і добробуту її громадян, участь у підтриманні миру і безпеки в рамках зусиль міжнародних організацій.

Місія сил оборони ґрунтується на трьох основних засадах всеохоплюючої оборони України: стримуванні, стійкості та взаємодії.

3.3. Візія сил оборони зразка 2030 року — сили оборони, які об'єднані єдиним керівництвом та складаються з професійно підготовленого та мотивованого особового складу, оснащени сучасним озброєнням і військовою (спеціальною) технікою, здатні забезпечити захист суверенітету та територіальної цілісності України, готові до ведення операцій у повітрі, на суші, на морі, ведення протистояння в інформаційному просторі та кіберпросторі, спроможні діяти асиметрично, нестандартно, є проактивними та інтегрованими до євроатлантичної безпекової архітектури.

3.4. Досягнення перспективної моделі Збройних Сил України та інших складових сил оборони здійснюватиметься шляхом розвитку існуючих та формування перспективних спроможностей (оперативних, бойових, спеціальних) сил оборони відповідно до визначених стратегічних цілей розвитку сил оборони з урахуванням вимог, що ґрунтуються на принципах і стандартах, прийнятих у збройних силах держав — членів НАТО, а саме щодо:

застосування (реалізації) об'єднаної оперативної концепції сил оборони, орієнтованої на протидію агресивним діям Російської Федерації з урахуванням розвитку форм і способів ведення збройної боротьби, яка буде сумісною з принципами і стандартами держав — членів НАТО;

здійснення ефективного об'єднаного керівництва силами оборони та військового управління у Збройних Силах України;

постійної ситуаційної обізнаності та досягнення єдиного розуміння всіма складовими сил оборони існуючих та прогнозованих загроз у воєнній сфері на стратегічному, оперативному і тактичному рівнях з метою проведення проактивних дій та адекватного реагування з протидії агресії Російської Федерації та її союзників;

адаптивної та стійкої архітектури системи управління діями об'єднаних угруповань військ (сил), яка передбачає надання командирам повноваження приймати самостійні рішення в рамках замислу вищого командування, ведення автономних та асиметричних дій із застосуванням автоматизованих систем управління військами (силами), силами і засобами розвідки, озброєнням (вогневим уреченням), ресурсами, логістикою, медичними та іншими видами забезпечення;

модульної організаційної структури сил, що забезпечить швидку зміну оперативної побудови угруповань (штаби оперативного і тактичного рівнів будуть здатні діяти самостійно з різним комплексом підпорядкованих військових частин і підрозділів);

стратегічної (оперативної) мобільності військ (сил), здатних швидко висуватися на загрози напрямки, зосереджувати зусилля в необхідному місці у визначений час та розосереджуватися для уникнення ураження засобами противника;

автономності дій бойових підрозділів (бойових тактичних груп) під час ведення маневреної оборони, тривалих мережецентричних бойових дій та рейдових дій у тилу противника;

непередбачуваності та асиметричності дій сил оборони, що нівелюватиме військового перевагу противника;

синергії оборонних спроможностей держави в політико-дипломатичній, інформаційній, економічній та воєнній сферах;

іновісності за рахунок готовності діяти нестандартно в умовах швидкоплинних змін обстановки і появи нових нетрадиційних загроз та спроможності досягати стратегічних ефектів тактичними діями;

динамічності організаційних змін у силах оборони, їх стійкості та здатності до узгоджених дій разом із силами безпеки та державними органами, які не належать до сил оборони та сил безпеки;

ведення силами оборони узгоджених воєнних (бойових) дій у повітрі, на суші, на морі, в інформаційному просторі, кіберпросторі як складовий інформаційного простору та з використанням результатів космічної діяльності в інтересах оборони держави.

3.5. Побудова системи об'єднаного керівництва силами оборони та військового управління у Збройних Силах України здійснюється відповідно до принципів і стандартів, що застосовуються в державах — членах НАТО, і передбачає:

відокремлення функцій з формування державної політики у сфері оборони від її реалізації, чітке розмежування повноважень, відповідальності та підзвітності між керівництвом Міністерства оборони України та Збройних Сил України, уточнення функцій та завдань для Міністерства оборони України та Збройних Сил України;

розмежування відповідальності та підзвітності між органами військового управління Збройних Сил України стратегічного та оперативного рівнів, органів управління інших складових сил оборони;

запровадження чіткої ієрархії військового управління із забезпеченням принципу відокремлення функцій генерування військ (сил) від їх застосування та з урахуванням національних особливостей щодо захисту суверенітету, територіальної цілісності і недоторканості України (додаток 1).

Основні принципи щодо організації системи управління наведено в додатку 2.

Трансформація системи об'єднаного керівництва силами оборони та військового управління у Збройних Силах України передбачає надання Командувачу об'єднаних сил Збройних Сил України повноважень у частині, що стосується посилення його ролі у визначенні напрямів розвитку військ (сил) з урахуванням досвіду управління їх застосуванням.

Збройні Сили України та інші складові сил оборони матимуть інтегровану систему об'єднаного керівництва та військового управління на стратегічному, оперативному та тактичному рівнях на основі єдиного захищеного інформаційного середовища сил оборони, здатну забезпечувати приховане управління військами (силами) в автоматизованому режимі.

ДОКУМЕНТИ

3.6. Структура сил оборони буде оптимальною для забезпечення достатнього показника ймовірності успішного виконання завдань з оборони держави за можливими сценаріями виникнення та розвитку ситуацій воєнного характеру.

Широкий спектр завдань, які будуть виконувати сили оборони з реагування на численні та одночасні загрози, вимагатиме ефективного та швидкого формування (перформовування) сил, визначення пріоритетів, розподілу ресурсів та встановлення повноважень.

Перспективний склад Збройних Сил України та інших складових сил оборони буде базуватися на оптимальному комплекті носіїв спроможностей, який забезпечить: швидке розгортання системи територіальної оборони України для своєчасного реагування на загрози воєнній безпеці;

застосування в першій хвилі відсічі і стримування збройної агресії проти України сил оборони з проведенням спеціальних операцій, зокрема на території противника, для недопущення його просування вглиб території України та подальшої ескалації воєнного конфлікту;

використання у другій хвилі відсічі і стримування збройної агресії військового резерву для посилення сил оборони та забезпечення проведення мобілізації в державі, розгортання руху опору в разі тимчасової окупації території України чи захоплення агресором (противником) частини території України;

застосування у третій хвилі відсічі і стримування збройної агресії додаткових військових частин, сформованих за рахунок мобілізаційних ресурсів та резервів.

До реалізації завдань за ймовірними сценаріями виникнення та розвитку ситуацій воєнного характеру відповідно до визначених варіантів застосування та розподілу відповідальності залучаються Збройні Сили України, Головне управління розвідки Міністерства оборони України, Державна спеціальна служба транспорту, сили і засоби Служби зовнішньої розвідки України, Служби безпеки України, Державної прикордонної служби України, Національної гвардії України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України та Управління державної охорони України. Їх структура визначається законодавством з урахуванням функцій та завдань із забезпечення оборони держави і спроможностей, необхідних для їх виконання.

Для використання результатів космічної діяльності в інтересах оборони держави залучаються можливості Національного центру управління та випробування космічних засобів Державного космічного агентства України.

Реалізація завдань та заходів цивільного захисту під час ведення оборони за ймовірними сценаріями виникнення та розвитку ситуацій воєнного характеру відповідно до визначених варіантів застосування та розподілу відповідальності покладається на єдину державну систему цивільного захисту, її функціональні та територіальні підсистеми та Державну службу України з надзвичайних ситуацій.

Чисельність складових сил оборони визначатиметься законодавством України з урахуванням змін стану безпекового середовища, потреб оборони України та фінансово-економічних можливостей держави.

3.7. Оновлена військова кадрова політика в силах оборони буде орієнтованою на людину, ґрунтуватиметься на принципах і стандартах держав — членів НАТО та вітчизняному досвіді, отриманому насамперед у бойових діях, а також повинна забезпечити гарантоване комплектування сил оборони професійним особовим складом відповідно до поточних та прогнозних потреб.

Досягнення успіху та визначених цілей потребує наявності: професійно підготовлених і мотивованих військовослужбовців Збройних Сил України та інших складових сил оборони, які довіряють один одному та поділяють спільні цінності, що ґрунтуються на відданості, гідності, мужності, професіоналізмі і доброчесності;

компетентних та досвідчених лідерів із числа осіб офіцерського, сержантського і старшинського складу, які мають високий моральний і професійний авторитет, здатні до самовдосконалення та забезпечення готовності підпорядкованого особового складу до виконання завдань за призначенням.

Трансформація системи військового кадрового менеджменту, включаючи рекрутинг, відбір, утримання та управління кар'єрою військовослужбовців Збройних Сил України та інших складових сил оборони, підтримуватиметься шляхом: впровадження принципів прозорості, неупередженості та меритократичного підходу, який передбачає застосування чітко визначених критеріїв просування по службі, що ґрунтуються на знаннях, уміннях, цінностях, досвіді і доброчесності;

удосконалення системи військової освіти і підготовки військових фахівців; поширення національно-патріотичних ідейних переконань та цінностей, зокрема здійснення заходів військово-патріотичного виховання молоді та її підготовки до військової служби;

формування в особового складу бойових традицій, стійкої мотивації та готовності до збройного захисту державного суверенітету, територіальної цілісності України; забезпечення принципу гендерної рівності, який комплексно інтегровано в нормативно-правові акти, охоплює всі рівні системи управління кар'єрою та відображає гендерні політики, прийняті у державах — членах НАТО;

створення дієвої системи мотиваційних чинників щодо проходження військової служби та служби у військовому резерві;

всесторонньої реалізації соціальних прав і гарантій осіб, на яких поширюється дія Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей».

Накопичення військовонавченого резерву людських ресурсів забезпечить доукомплектування Збройних Сил України та інших складових сил оборони під час особливого періоду. При цьому забезпечуватиметься раціональне використання всіх наявних ресурсів, збереження принципів соціальної справедливості із питань виконання громадянами військового обов'язку та належна якість їх підготовки.

3.8. Бойові військові частини і підрозділи зі складу сил оборони будуть боєздатними, мобільними та здатними швидко висуватися на загрозливі напрямки, зосереджувати зусилля в необхідному місці у визначений час, діяти непередбачувано та інноваційно, враховуючи загальну військову перевагу противника. Завпровадження мережецентричного підходу, який на основі єдиного захищеного інформаційного середовища поєднає одночасне і синхронізоване застосування сучасних систем управління, обміну інформацією (розвідки), засобів ураження та нелетального впливу (радіоелектронного, інформаційного впливу, дії у кіберпросторі тощо), підвищить спроможності об'єднаних сил під час їх застосування.

Створення потенціалу стримування базуватиметься, зокрема, на спроможностях оперативно-тактичних ракетних комплексів, багатofункціональних всепогодних пілотованих та безпілотних авіаційних комплексів, зенітних ракетних комплексів середньої дальності, сил і засобів активного впливу в кіберпросторі та через кіберпростір.

На найбільш ймовірних напрямках дій противника створюватимуться (розгортатимуться) розвідувально-ударні та розвідувально-вогневі комплекси зі спільним застосуванням військових частин (підрозділів) розвідки Збройних Сил України, багатofункціональних всепогодних пілотованих та безпілотних авіаційних комплексів, ракетних військ і артилерії.

Підлягають розвитку форми і способи застосування сил і засобів розвідки. Спроможності розвідки поєднуються в єдиному розвідувально-інформаційному середовищі, а процеси добування (збору), обробки, аналізу (відоображення) та доведення розвідувальної інформації здійснюються з необхідним рівнем автоматизації.

Формується система дій сил і засобів з організації та підтримки руху опору.

Система територіальної оборони забезпечить формування вмотивованого та підготовленого територіального резерву, організацію і підтримку постійної взаємодії військових частин (підрозділів) територіальної оборони Збройних Сил України з органами (підрозділами) інших складових сектору безпеки і оборони та нарощення їх спроможностей щодо виконання завдань територіальної оборони в мирний час та в особливий період.

Територіальна оборона та рух опору, які є складовими національного спротиву, сприятимуть підвищенню обороноздатності держави та наданню оборони України всеохоплюючого характеру.

Створення системи кібероборони буде орієнтовано на набуття необхідних спроможностей суб'єктами підготовки та здійснення заходів кібероборони, створення і розвиток сил, засобів та інструментів протидії в кіберпросторі та через кіберпростір, які забезпечать створення необхідного потенціалу сил оборони для відбиття воєнної агресії в кіберпросторі.

Для протидії силам і засобам противника поєднуються зусилля радіоелектронної боротьби та протидії в кіберпросторі.

Дистанційний безконтактний вплив на противника стане основним способом досягнення цілей бою та операцій.

Застосування високоточної зброї набуває прерогативного характеру, активно впроваджуватимуться роботизовані системи.

3.9. Збройні Сили України та інші складові сил оборони поступово оснащуватимуться високотехнологічними зразками озброєння і військової (спеціальної) техніки, які забезпечать у всьому спектрі реалізації потенціалу стримування, захист військ (сил), об'єктів, захист інформації та кіберзахист інформаційної інфраструктури.

Оснащення високотехнологічними та модернізованими зразками озброєння і військової (спеціальної) техніки буде реалізовано шляхом виконання реалістичних та адаптивних довгострокових оборонних програм і проєктів, основою яких буде весь життєвий цикл спроможностей.

До 2025 року оновлення основних зразків озброєння і військової (спеціальної) техніки буде спрямоване на забезпечення розвитку спроможностей на основі систем озброєння, які дадуть змогу завдавати противнику максимальних втрат із прийнятними та збалансованими ресурсними витратами на їх розробку, закупівлю та модернізацію. Пріоритетом є оснащення сил оборони високоточною зброєю, технічними засобами розвідки, протитанковими комплексами та артилерійськими системами, багатofункціональними безпілотними авіаційними комплексами, засобами радіоелектронної боротьби. Оснащення високотехнологічними сучасними системами озброєнь, зокрема комплексами протиповітряної оборони, бойовими літаками і кораблями, буде здійснено з урахуванням реалізації інвестиційних проєктів під державні га-

рантії та з використанням сучасних процедур державно-приватного партнерства на договірній основі, а також у рамках міжнародної безпекової допомоги.

До 2030 року пріоритетом є переозброєння Збройних Сил України озброєнням вітчизняного, іноземного та спільного з іноземними партнерами виробництва, а саме комплексними протиповітряної оборони, багатocільовими бойовими літаками, вертольотами, катерами та кораблями з ракетним озброєнням і протикорабельними ракетними комплексами.

3.10. Об'єднана логістика в силах оборони буде побудована на єдиних підходах та спільних вимогах, удосконалених процесах та процедурах з використанням досвіду збройних сил держав — членів НАТО, що забезпечить об'єднаним силам доступ до необхідних ресурсів та ефективне управління ними.

Наявність непорушних запасів у необхідних обсягах, своєчасне їх оновлення, відновлення та вдосконалення порядку їх створення, утримання і використання дадуть змогу виконати визначені завдання та сплановані заходи зі стратегічного розгортання та відсічі збройної агресії.

Розосередження центрів, арсеналів, баз, складів, їх живучість, захист та пожежна безпека, а також удосконалення і розвиток інфраструктури та системи управління нею забезпечать збереження зброї, боєприпасів та інших матеріально-технічних засобів. Обсяги та географія місць зберігання запасів повинні забезпечувати ведення бойових дій та водночас своєчасне їх оновлення та поповнення.

Охорона центрів, арсеналів, баз і складів забезпечить ефективну протидію диверсійно-розвідувальним групам противника, а технічне обладнання технічних територій важливих військових об'єктів — їх надійну охорону та оборону, зокрема проти безпілотних літальних апаратів.

3.11. Медичне забезпечення буде спрямовано на збереження життя і зміцнення здоров'я особового складу, запобігання виникненню і розповсюдженню хвороб, надання медичної допомоги військовослужбовцям, лікування і відновлення їх працездатності та боєздатності після поранень, захворювань і травм.

Інтегрована в єдиний медичний простір система медичного забезпечення Збройних Сил України у взаємодії з медичними службами інших складових сил оборони буде здатною забезпечити виконання широкого спектра завдань сил оборони з потепальною адаптацією до системи медичного забезпечення збройних сил держав — членів НАТО.

3.12. Система підтримки (оперативного забезпечення) сил оборони буде орієнтована на створення сприятливих умов для забезпечення підготовки і застосування сил оборони шляхом підвищення рівня мобільності та захисту визначених угруповань, ефективності застосування засобів ураження, ускладнення дій противника та завдання йому втрат силами і засобами військових частин і підрозділів підтримки військ (сил).

3.13. Система підготовки в силах оборони буде об'єднаною та забезпечить підготовку військ (сил) для виконання завдань за призначенням за уніфікованими (єдиними стандартизованими) вимогами та відповідно до кращих практик держав — членів НАТО. Система оцінки (сертифікації) готовності органів військового управління, військових частин (підрозділів) до виконання завдань за призначенням базуватиметься на стандартах НАТО.

3.14. Для гарантованого виконання поставлених завдань із всеохоплюючої оборони України розвиток основних спроможностей сил оборони спрямовуватиметься на інституційні спроможності центральних органів виконавчої влади та інших державних органів, які здійснюють керівництво, спрямовують та координують діяльність військових формувань та правоохоронних органів, що входять або виділяють відповідні сили і засоби до складу сил оборони, та оперативні, бойові і спеціальні спроможності сил оборони.

Розвиток інституційних спроможностей спрямовуватиметься на вдосконалення здатностей центральних органів виконавчої влади та інших державних органів, які здійснюють керівництво, спрямовують та координують діяльність військових формувань та правоохоронних органів, що входять або виділяють відповідні сили і засоби до складу сил оборони, із забезпечення формування та реалізації державної політики з питань національної безпеки у сфері оборони, виконання функцій планування, організації, керівництва, моніторингу і контролю за всіма напрямками їх діяльності з визначення та задоволення потреб оборони.

Розвиток оперативних, бойових і спеціальних спроможностей сил оборони буде спрямовано на досягнення Збройними Силами України, силами і засобами інших складових сил оборони здатності виконувати завдання за призначенням, що забезпечить стримування, стійкості і відсічі збройної агресії проти України, протидію гібридним загрозам, і зосереджено на:

розвідувальних, аналітичних та ударних спроможностях; бойових спроможностях стримування; мобільності та автономності; інформаційних технологіях, у тому числі електронних комунікаціях; спроможностях для дій у ближній морській зоні; охороні повітряного простору та протиповітряного прикриття важливих державних і військових об'єктів; спроможностях радіоелектронної боротьби; безпеці операцій; оперативному обладнанні території; територіальній обороні; русі опору; асиметричних та непрямих діях; спроможностях із ведення протидії в інформаційному просторі та кіберпросторі як складовій інформаційного простору; медичному забезпеченні.

Матрицю основних спроможностей сил оборони наведено в додатку 3.

Стратегічні цілі розвитку сил оборони

4.1. Досягнення перспективної моделі сил оборони та набуття визначених оборонних спроможностей здійснюватиметься з урахуванням актуальних та потенційних воєнно-політичних загроз і викликів та ресурсних можливостей шляхом імплементації таких стратегічних цілей розвитку сил оборони, сформульованих на основі визначення у Стратегії воєнної безпеки України цілей, пріоритетів і основних завдань реалізації державної політики у воєнній сфері, сферах оборони і військового будівництва та основних напрямів реалізації воєнної політики України:

стратегічна ціль 1 — ефективний оборонний менеджмент і система об'єднаного керівництва силами оборони та військового управління у Збройних Силах України, що здійснюються на засадах демократичного цивільного контролю, інших принципах і стандартах НАТО;

стратегічна ціль 2 — професійний та вмотивований особовий склад сил оборони, підготовлений військовий резерв, що підтримується за рахунок ефективних прозорих систем кадрового менеджменту, військової освіти і науки, охорони здоров'я і соціального захисту;

стратегічна ціль 3 — сучасне озброєння і військова (спеціальна) техніка, що забезпечує виконання завдань Збройними Силами України, іншими складовими сил оборони, зокрема разом з відповідними структурами держав — членів НАТО;

стратегічна ціль 4 — розвинута військова інфраструктура, об'єднана логістика та достатні запаси матеріальних засобів, дієва система медичного забезпечення, що відповідають потребам Збройних Сил України, інших складових сил оборони для відсічі збройної агресії проти України;

стратегічна ціль 5 — інтегровані оперативні (бойові та спеціальні) спроможності сил оборони, що забезпечують стримування, стійкості і відсіч збройної агресії проти України, протидію гібридним загрозам.

4.2. Стратегічні цілі розвитку сил оборони будуть реалізовані шляхом виконання таких завдань.

Стратегічна ціль 1. Ефективний оборонний менеджмент і система об'єднаного керівництва силами оборони та військового управління у Збройних Силах України, що здійснюються на засадах демократичного цивільного контролю, інших принципах і стандартах НАТО.

Очікуваний результат — поєднані та інтегровані процеси організації всеохоплюючої оборони України, об'єднаного керівництва силами оборони і військового управління у Збройних Силах України та оборонного менеджменту забезпечують ефективне реагування на виклики та загрози у воєнній сфері.

Завдання 1.1. Планування розвитку оборонних спроможностей на основі комплексного стратегічного аналізу воєнних загроз національній безпеці України, широкого застосування математичних методів моделювання, управління ресурсами із застосуванням методології програмно-проєктного менеджменту, ефективний внутрішній контроль та управління ризиками відповідно до принципів і стандартів, прийнятих у державах — членах НАТО.

Очікуваний результат — процеси планування спроможностей та управління ресурсами в силах оборони є поєднаними та інтегрованими і забезпечують ефективне використання наявних оборонних ресурсів та міжнародної допомоги для посилення оборонних спроможностей держави.

Заходи:

1.1.1. Створення національної системи (платформи) комплексного стратегічного аналізу, прогнозування (моделювання) та оцінювання реальних, потенційних та майбутніх загроз національній безпеці України, зокрема стратегічних шоків.

1.1.2. Розроблення державних цільових програм, спрямованих на розв'язання проблем забезпечення оборони держави та розвиток сил оборони.

1.1.3. Розроблення програм і проєктів розвитку спроможностей сил оборони, у тому числі з використанням дорадчого інтелектуального потенціалу держав — членів НАТО та держав — партнерів НАТО.

1.1.4. Формування політики з планування та ресурсного менеджменту розвитку спроможностей складових сил оборони.

1.1.5. Удосконалення процедур планування фінансових ресурсів, спрямованих на забезпечення ефективного і прозорого формування видатків на потреби сил оборони з урахуванням досвіду держав — членів НАТО.

1.1.6. Забезпечення ефективного внутрішнього контролю та управління ризиками в силах оборони.

1.1.7. Усунення умов корупції у пріоритетних сферах, що стосуються земель оборони і нерухомості, будівництва і житлового забезпечення, операцій, системи закупівель, системи управління майном і активами державних підприємств, впровадження автоматизованої системи контролю пального, речового та продовольчого забезпечення.

Завдання 1.2. Організація всеохоплюючої оборони України, удосконалення систем мобілізації сил оборони, оперативного обладнання території, національного спротиву, включаючи системи територіальної оборони та руху опору.

Очікуваний результат — організація оборони України є всеохоплюючою та забезпечує здатність держави швидко адаптуватися до змін безпекового середовища, ефективно протистояти воєнним загрозам, безперерійно функціонувати до і під час воєнного конфлікту.

Заходи:

1.2.1. Розроблення і затвердження в установленому порядку плану оборони України.

1.2.2. Удосконалення системи мобілізації в частині, що стосується сил оборони.

1.2.3. Розвиток системи територіальної оборони держави, зокрема організації та керівництва нею, підготовка населення до оборони держави для своєчасного реагування та нейтралізації загроз територіальній цілісності України.

1.2.4. Удосконалення системи оперативного обладнання території.

1.2.5. Організація та підтримка руху опору.

Завдання 1.3. Керівництво силами оборони на засадах демократичного цивільного контролю.

Очікувані результати — система об'єднаного керівництва силами оборони та військового управління у Збройних Силах України як складова системи управління державою спрямована на використання всього воєнного, економічного, соціального, іншого потенціалу для всеохоплюючої оборони України на засадах демократичного цивільного контролю над силами оборони, удосконалене законодавство у сфері оборони системою та вичерпно регулює відносини у сфері оборони України з урахуванням відповідних принципів і стандартів НАТО та ЄС.

Заходи:

1.3.1. Удосконалення законодавства з питань перспективної системи об'єднаного керівництва силами оборони та військового управління у Збройних Силах України відповідно до принципів і стандартів, прийнятих у державах — членах НАТО.

1.3.2. Удосконалення структури апарату Міністерства оборони України, завершення чіткого визначення функцій та завдань Міністерства оборони України та Збройних Сил України.

1.3.3. Завершення трансформації органів військового управління Збройних Сил України та органів управління інших складових сил оборони на основі принципів і стандартів НАТО із забезпеченням їх адаптивності та з урахуванням національних особливостей щодо захисту суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності України.

1.3.4. Налагодження та підтримання ефективної міжвідомчої взаємодії між складовими сил оборони для захисту національних інтересів у сфері оборони.

1.3.5. Удосконалення законодавства України у сфері оборони з урахуванням найкращих практик.

Завдання 1.4. Розвиток ефективної системи стратегічних комунікацій, що забезпечить її стійкість та адаптивність до реагування на виклики та загрози, забезпечить та примножить суспільну довіру до складових сил оборони, залучення громадських організацій до обговорення перспектив їх розвитку та пріоритетів оборонної реформи.

Очікуваний результат — забезпечено у складових сил оборони стійкість та адаптивність системи стратегічних комунікацій до реагування на виклики та загрози, суспільну довіру до складових сил оборони.

Заходи:

1.4.1. Розроблення політики (концепції) стратегічних комунікацій у силах оборони, яка включатиме організацію, розподіл завдань, відповідальності та процесів відповідно до принципів і стандартів НАТО і передбачатиме інтеграцію стратегічних комунікацій в оперативне планування, підготовку та повсякденну діяльність Збройних Сил України та інших складових сил оборони з метою проведення узгоджених дій.

1.4.2. Створення в силах оборони організаційних структур і спроможностей зі стратегічних комунікацій.

1.4.3. Підготовка проєктів нормативно-правових актів, що забезпечують планування та реалізацію заходів стратегічних комунікацій на всіх рівнях.

1.4.4. Розвиток системи підготовки з питань стратегічних комунікацій, яка забезпечує професійний розвиток відповідного персоналу та узгоджена із системою управління кар'єрою.

1.4.5. Завпровадження механізму оцінювання інформаційного середовища та критеріїв ефективності стратегічних комунікацій.

Завдання 1.5. Цифровізація діяльності та впровадження сучасних інформаційних технологій, у тому числі електронних комунікацій, у сфері оборони.

Очікувані результати — у силах оборони здійснено цифрову трансформацію, впроваджено сучасні технології автоматизації управління військами та зброєю, моніторингу, аналізу інформації, моделювання, експертних систем, спеціальне програмне забезпечення та інформаційні системи, створено організаційні та матеріально-технічні умови для формування та використання єдиного інформаційного середовища сил оборони шляхом застосування єдиних стандартів, протоколів, архітектури (проєктних рішень), надання необхідних сервісів та повноцінного використання інформаційних ресурсів, спрямованих на ефективне застосування сил оборони під час проведення операцій сил оборони (операцій об'єднаних сил).

Заходи:

1.5.1. Цифрова трансформація діяльності Міністерства оборони України, Генерального штабу Збройних Сил України, інших органів військового управління Збройних Сил України та органів управління інших складових сил оборони.

1.5.2. Побудова Об'єднаної мережі оборони, основу якої становитимуть електронна комунікаційна мережа та інформаційні системи Міністерства оборони України та Збройних Сил України.

1.5.3. Створення та розвиток мереж операцій, побудованих на сучасних цифрових засобах, якими буде перооснащено польову систему зв'язку Збройних Сил України, розроблення нових (удосконалення існуючих) систем бойового управління.

1.5.4. Стандартизація, оптимізація та взаємосумісність інформаційних систем сил оборони.

1.5.5. Завпровадження хмарних технологій для єдиного інформаційного середовища оборони.

1.5.6. Інтеграція існуючих систем спеціального зв'язку сил оборони в єдину захищену систему зв'язку сил оборони.

1.5.7. Автоматизація процесів управління військами і зброєю, оборонними ресурсами, розвідкою, логістикою, медичним та іншими видами забезпечення. Упровадження електронного документообігу, цифровізація документів обліку особового складу.

1.5.8. Набуття спроможностей силами оборони щодо використання результатів космічної діяльності в інтересах оборони держави.

1.5.9. Оптимізація системи захисту інформації та кіберзахисту в інформаційно-телекомунікаційних системах Міністерства оборони України та Збройних Силах України.

1.5.10. Розвиток системи підготовки кадрів за напрямками інформаційних технологій та кібербезпеки.

1.5.11. Підвищення цифрової грамотності особового складу сил оборони.

Завдання 1.6. Досягнення силами оборони військових критеріїв сумісності, необхідних для інтеграції України в євроатлантичні та європейські безпекові структури, взаємодії та співробітництво зі збройними силами держав — членів НАТО та держав — партнерів НАТО.

Очікувані результати — сили оборони здатні до спільних дій зі збройними силами держав — членів НАТО, здійснюють вагомий внесок у підтримання миру і безпеки в рамках міжнародних зобов'язань України та у реалізацію курсу України щодо інтеграції в євроатлантичні та європейські безпекові структури.

Заходи:

1.6.1. Поглиблення співробітництва з НАТО (планування та практична реалізація заходів зі співробітництва з НАТО у зв'язку з отриманням Україною статусу партнера НАТО з розширеними можливостями, зокрема імплементація концепції партнерства НАТО «Один партнер, один план», виконання річних національних програм під егідою Комісії Україна — НАТО, уточнення пакета Цілей партнерства в рамках Процесу планування та оцінки сил програми НАТО «Партнерство заради миру»).

1.6.2. Продовження практики залучення персоналу і підрозділів Збройних Сил України до міжнародних операцій з підтримання миру і безпеки під егідою ООН, ЄС, НАТО та інших міжнародних організацій у сфері безпеки.

1.6.3. Забезпечення участі Збройних Сил України в силах реагування НАТО та інших багатонаціональних військових формуваннях високої готовності.

1.6.4. Досягнення здатності Збройних Сил України та інших складових сил оборони до спільних дій зі збройними силами держав — членів НАТО в рамках залучення виділених сил і засобів до сил реагування НАТО, реалізації концепції оперативних можливостей НАТО, в операціях під проводом НАТО, під час багатонаціональних навчань та забезпечення з боку України міжнародних операцій з підтримання миру і безпеки та навчань.

1.6.5. Завпровадження системної взаємодії щодо обміну досвідом та кращими практиками з відповідними установами стратегічних комунікацій НАТО, держав — членів НАТО та держав — партнерів НАТО.

1.6.6. Створення механізмів наукового і науково-технічного співробітництва між Збройними Силами України та НАТО.

Стратегічна ціль 2. Професійний та вмотивований особовий склад сил оборони, підготовлений військовий резерв, що підтримуються за рахунок ефективних прозо-

ДОКУМЕНТИ

рих систем кадрового менеджменту, військової освіти і науки, охорони здоров'я і соціального захисту.

Очікувані результати — Збройні Сили України та інші складові сил оборони переведено на професійну основу та запроваджено відповідні системи комплектування, військової освіти і науки, охорони здоров'я всебічного забезпечення військовослужбовців та їх соціальний захист. Забезпечено гендерну рівність на основі принципу рівних прав і можливостей, адаптацію до цивільного життя осіб, звільнених із військової служби.

Завдання 2.1. Повне переведення на професійну основу Збройних Сил України, інших складових сил оборони з укомплектуванням їх вмотивованим та готовим до відсічі збройної агресії особовим складом.

Очікувані результати — Збройні Сили України та інші складові сил оборони укомплектовано професійним та вмотивованим особовим складом, створено мотиваційні чинники для проходження військової служби у військовому резерві, створено підготовлений військовий резерв.

Заходи:

2.1.1. Законодавче унормування переведення Збройних Сил України та інших складових сил оборони на професійну основу.

2.1.2. Удосконалення структури та складу Збройних Сил України та інших складових сил оборони (оптимізація співвідношення чисельності органів управління, бойових частин і частин забезпечення), упорядкування чисельності особового складу видів, окремих родів військ (сил) (активного) та резервного компонентів).

2.1.3. Укомплектування Збройних Сил України та інших складових сил оборони вмотивованим та професійно підготовленим особовим складом, насамперед бойових частин і частин бойового забезпечення.

2.1.4. Позбавлення військових частин від невластивих функцій шляхом упровадження сучасної системи аутсорсингу.

2.1.5. Нарощення військового резерву людських ресурсів разом з удосконаленням системи військового обліку людських мобілізаційних ресурсів.

2.1.6. Підготовка проєктів нормативно-правових актів, спрямованих на розширення повноважень командирів щодо ухвалення рішень.

Завдання 2.2. Запровадження військового лідерства, що ґрунтується на цінностях, де відсутня терпимість до корупції, а доброчесність є нормою.

Очікуваний результат — сформована професійна культура, яка відповідає принципам і стандартам НАТО.

Заходи:

2.2.1. Упровадження людиноцентричного принципу у Збройних Силах України, інших складових сил оборони з урахуванням гендерних аспектів, забезпечення пріоритету діяльності органів військового управління щодо збереження життя, здоров'я та гідності військовослужбовців.

2.2.2. Подальший розвиток професійного сержантського і старшинського складу.

2.2.3. Підвищення рівня доброчесності, формування нетерпимості до корупції та забезпечення невідворотності відповідальності за корупційні правопорушення.

Завдання 2.3. Ефективне управління кар'єрним зростанням військовослужбовців з дотриманням державної політики гендерної рівності.

Очікувані результати — запроваджено людиноцентричний підхід до управління кар'єрою військовослужбовців з урахуванням їх освіти, професійного розвитку, гендерної рівності, впроваджено принцип меритократичності під час просування по службі військовослужбовців, присвоєння їм військових звань та призначення на вищі посади.

Заходи:

2.3.1. Упровадження інтегрованої військової кадрової політики, що у комплексі забезпечить управління особовим складом, його кар'єрним зростанням та професійною підготовкою, а також соціальний захист.

2.3.2. Упровадження нової системи управління військовою кар'єрою військовослужбовців за військовими званнями, побудованої на принципах, прийнятих в державах — членах НАТО (з урахуванням нової системи військової освіти, грошового забезпечення, гендерної рівності), покладення в основу управлінських (кадрових) рішень принципу людиноцентричності.

2.3.3. Запровадження євроатлантичних принципів і стандартів до оцінки службової діяльності військовослужбовців.

Завдання 2.4. Інтеграція гендерної рівності в силих оборони у процеси рекрутингу, протягом військової служби, під час звільнення з військової служби та соціального захисту ветеранів.

Очікувані результати — в силах оборони забезпечено задоволення потреб чоловіків і жінок шляхом імплементації принципів гендерної рівності. Усунуто гендерну нерівність у Збройних Силах України та інших складових сил оборони під час проведення операцій і навчань. Забезпечено розуміння значення принципів гендерної рівності для кожного виду, окремого роду військ (сил) Збройних Сил, інших військових формувань, а також на рівні військової частини.

Заходи:

2.4.1. Уведення в Міністерстві оборони України посади радника з гендерних питань, безпосередньо підпорядкованого Міністру оборони України і відповідальною за участь у розробленні та реалізації заходів з гендерних перспектив, здійснення координації питань дотримання гендерної рівності в апараті Міністерства оборони України.

2.4.2. Удосконалення вертикалі радників з гендерних питань, включаючи радників Головнокомандувача Збройних Сил України, начальника Генерального штабу Збройних Сил України, радників в органах військового управління стратегічного та оперативного рівнів, у тому числі в командуваннях видів, окремих родів військ (сил) Збройних Сил України.

2.4.3. Забезпечення інтеграції питань дотримання гендерної рівності в оперативне планування, підготовку та повсякденну діяльність Збройних Сил України та інших складових сил оборони.

2.4.4. Усунення бар'єрів, що перешкоджають забезпеченню рівних можливостей чоловіків і жінок щодо їх активної і вагомої участі в діяльності (функціонуванні) сил оборони.

2.4.5. Удосконалення підготовки особового складу сил оборони з питань гендерної обізнаності, включаючи відповідну тематику до навчальних курсів з професійного розвитку, підвищення кваліфікації, та рівня підготовки до виконання завдань за призначенням.

2.4.6. Нормативне врегулювання питань запобігання та реагування на образи та насильство за ставовою ознакою.

Завдання 2.5. Розвиток систем військової освіти, воєнної науки та підготовки особового складу на основі принципів і стандартів НАТО, підготовка за євроатлантичними стандартами офіцерського, сержантського та старшинського складу.

Очікуваний результат — трансформовані на основі принципів і стандартів НАТО системи військової освіти, підготовки і воєнної науки.

Заходи:

2.5.1. Трансформація військової освіти шляхом набуття нових освітніх та професійних компетентностей, перехід на програми, сумісні з програмами закладів освіти держав — членів НАТО та держав — партнерів НАТО (забезпечення взаємного визнання дипломів вищих військових навчальних закладів), зокрема щодо оволодіння іноземною мовою на рівні не нижче СМР-2.

2.5.2. Удосконалення курсової підготовки офіцерського, сержантського та старшинського складу, зокрема, на курсах підроста.

2.5.3. Актуалізація наукових досліджень та трансформація системи наукової і науково-технічної діяльності з урахуванням принципів і передового досвіду держав — членів НАТО та держав — партнерів НАТО.

Завдання 2.6. Створення необхідних мотиваційних чинників для проходження військової служби та служби у військовому резерві.

Очікувані результати — забезпечено престижність і привабливість військової служби за рахунок створення належних правових, матеріальних, психологічних та соціальних умов для військовослужбовців, членів їх сімей та осіб, звільнених з військової служби; забезпечено створення належних умов для переходу від військової кар'єри до цивільного життя військовослужбовців, які підлягають звільненню з військової служби, та осіб, звільнених з військової служби, у тому числі ветеранів війни.

Заходи:

2.6.1. Перегляд структури та підвищення рівня грошового забезпечення військовослужбовців.

2.6.2. Запровадження нових дієвих механізмів забезпечення житлом військовослужбовців та осіб, звільнених з військової служби, що набули право на отримання житла.

2.6.3. Посилення ефективності медичного обслуговування військовослужбовців, ветеранів військової служби та інших осіб, які відповідно до законодавства мають право на медичне обслуговування в закладах охорони здоров'я.

2.6.4. Запровадження системи переходу від військової кар'єри до цивільного життя військовослужбовців, які підлягають звільненню з військової служби, та осіб, звільнених з військової служби, у тому числі ветеранів війни.

2.6.5. Удосконалення законодавства України з питань пенсійного забезпечення і соціального захисту військовослужбовців, ветеранів військової служби, ветеранів війни та членів їх сімей.

Стратегічна ціль 3. Сучасне озброєння і військова (спеціальна) техніка, що забезпечують виконання завдань Збройними Силами України, іншими складовими сил оборони, зокрема разом з відповідними структурами держав — членів НАТО.

Очікуваний результат — Збройні Сили України, інші складові сил оборони забезпечені сучасним озброєнням і військовою (спеціальною) технікою, запасами ракет і боеприпасів, достатніми для виконання покладених завдань.

Завдання 3.1. Планування розвитку озброєння і військової (спеціальної) техніки з урахуванням усіх етапів їх життєвого циклу із застосуванням механізму програмно-проектного управління оборонними ресурсами.

Очікуваний результат — сили оборони забезпечені сучасним озброєнням і військовою (спеціальною) технікою з урахуванням можливостей державно-приватного партнерства та військово-технічного співробітництва.

Заходи:

3.1.1. Удосконалення нормативно-правової бази з питань організації створення і виробництва, закупівель озброєння і військової (спеціальної) техніки, військово-технічного співробітництва.

3.1.2. Актуалізація Державної цільової оборонної програми розвитку озброєння та військової техніки з подальшим розробленням портфеля програм розвитку озброєння і військової (спеціальної) техніки.

3.1.3. Планування замовлення та реалізація науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт на основі програмно-проектного менеджменту, спрямованих на розвиток основних спроможностей сил оборони.

3.1.4. Розвиток військово-технічного співробітництва з метою забезпечення Збройних Сил України системами озброєння, військовою (спеціальною) технікою, що відповідають встановленим вимогам. Здійснення прямих закупівель озброєння і військової (спеціальної) техніки за імпортом.

Завдання 3.2. Розроблення та закупівля нових, модернізація і підтримання технічної готовності існуючих зразків озброєння і військової (спеціальної) техніки з використанням вітчизняного оборонно-промислового комплексу, державно-приватного партнерства та військово-технічного співробітництва.

Очікуваний результат — Збройні Сили України та інші складові сил оборони оснащені новітніми та модернізованими зразками техніки, високотехнологічними системами озброєнь у кількості, яка дає змогу виконувати завдання за призначенням.

Заходи:

3.2.1. Постачання у війська визначеної кількості нових (модернізованих) зразків озброєння і військової (спеціальної) техніки.

3.2.2. Розроблення та закупівля пріоритетних номенклатур озброєння і військової (спеціальної) техніки за напрямками розвитку основних спроможностей сил оборони, уніфікованих за типами та комплектацією, які забезпечать набуття сумісності зі стандартами НАТО.

3.2.3. Забезпечення Збройних Сил України та інших складових сил оборони зразками озброєння і військової (спеціальної) техніки, що відповідають установленим вимогам і не виробляються в Україні. Здійснення закупівель озброєння і військової (спеціальної) техніки, матеріальних ресурсів і послуг відповідно до законодавства України.

3.2.4. Нормативно-правове та організаційне врегулювання питань використання прав інтелектуальної власності на продукцію оборонного призначення та подвійного використання, що створена за рахунок державного бюджету.

3.2.5. Упровадження оцінювання ефективності виконання програм і проєктів розвитку озброєння і військової (спеціальної) техніки та зведеного трирічного плану закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення за закритими закупівлями.

Завдання 3.3. Розвиток та впровадження інноваційних (критичних) технологій оборони, впровадження безпілотних платформ (систем) наземного, морського та повітряного базування та досягнення технічної сумісності сил оборони зі збройними силами держав — членів НАТО.

Очікувані результати — у силах оборони створено умови для розвитку та впровадження інноваційних (критичних) технологій оборони, прийнято на озброєння та поступово оснащено Збройні Сили України та інші складові сил оборони безпілотними платформами (системами) наземного, морського та повітряного базування.

Заходи:

3.3.1. Упровадження безпілотних платформ (систем) наземного, морського та повітряного базування.

3.3.2. Запровадження нової методології з розвитку інноваційних (критичних) технологій (системний підхід, сценарне прогнозування та математичне моделювання, диверсифікація фінансування, розподіл ризиків та оцінювання).

3.3.3. Залучення інших не заборонених законодавством джерел фінансування для розвитку інноваційних (критичних) технологій.

3.3.4. Досягнення технічної сумісності Збройних Сил України, інших складових сил оборони зі збройними силами держав — членів НАТО.

Стратегічна ціль 4. Розвинута військова інфраструктура, об'єднана логістика та достатні запаси матеріальних засобів, дієва система медичного забезпечення, що відповідають потребам Збройних Сил України, інших складових сил оборони для відсічі збройної агресії проти України.

Очікуваний результат — військова інфраструктура, логістичне та медичне забезпечення, запаси матеріальних засобів відповідають потребам Збройних Сил України та інших складових сил оборони.

Завдання 4.1. Удосконалення системи дислокації та базування військ (сил), створення військових баз з необхідною інфраструктурою для підтримання життєдіяльності та підготовки військових частин.

Очікуваний результат — усунуто диспропорції розвитку та модернізовано військову інфраструктуру.

Заходи:

4.1.1. Будівництво військових баз у містах Северодонецьк Луганської області (75 об'єктів), Маріуполь Донецької області (44 об'єкти), Берегове Закарпатської області (65 об'єктів).

4.1.2. Розбудова військово-морської бази «Схід» (м. Бердянськ), військово-морської бази на гідротехнічній споруді «Намив» (м. Очаків), реконструкція гідротехнічного комплексу «Практична гавань» та пункту базування на причалі № 29 порту «Південний».

4.1.3. Відновлення та розвиток мережі аеродромів.

4.1.4. Розвиток інфраструктури закладів охорони здоров'я Збройних Сил України.

4.1.5. Запровадження централізованого проєктного менеджменту проєктів капітального будівництва.

4.1.6. Відновлення та реконструкція існуючої військової інфраструктури.

Завдання 4.2. Розвиток системи логістичного забезпечення, інтеграція її спроможностей з відповідними спроможностями національної економіки для підтримки операцій об'єднаних сил.

Очікувані результати — створена система логістичного забезпечення забезпечує підтримку операцій об'єднаних сил, забезпечено повне автоматизоване управління обліком матеріально-технічних засобів і майна.

Заходи:

4.2.1. Запровадження системи автоматизованого управління та моніторингу логістичних процесів (поставки, зберігання, розподілу і споживання матеріально-технічних засобів).

4.2.2. Забезпечення ефективного управління майном та активами, закріпленими за державними підприємствами.

4.2.3. Нормативне врегулювання обов'язкового узгодження інфраструктурних проєктів розвитку національної економіки з потребами оборони держави.

4.2.4. Удосконалення та впровадження системи продовольчого забезпечення, враховуючи системи забезпечення держав — членів НАТО.

4.2.5. Упровадження стандартів НАТО на предмети речового майна шляхом прийняття військових стандартів з подальшим їх використанням під час удосконалення речового майна, зокрема засобів індивідуального захисту військовослужбовців.

Завдання 4.3. Ефективне використання земель оборони, будівель і споруд, розвиток мережі полігонів, упровадження модульних польових таборів для розміщення військ (сил) у ході навчань, підготовки до розгортання та під час виконання ними бойових (спеціальних) завдань.

Очікуваний результат — забезпечено ефективне використання земель оборони, потребу військ (сил) у розміщенні в ході навчань та під час виконання бойових (спеціальних) завдань.

Заходи:

4.3.1. Забезпечення раціонального використання земель оборони.

4.3.2. Упорядкування обліку та контролю за ефективним використанням земель оборони.

4.3.3. Розгортання модульних польових таборів для розміщення військ у ході навчань, підготовки до розгортання та під час виконання ними бойових (спеціальних) завдань.

4.3.4. Проведення аналізу енергоефективності та здійснення заходів з підвищення рівня енергоефективності будівель Міністерства оборони України та Збройних Сил України.

Завдання 4.4. Запровадження та реалізація дієвих механізмів реалізації права військовослужбовців на отримання постійного житла.

Очікуваний результат — розв'язано житлову проблему в силах оборони.

Заходи:

4.4.1. Розроблення та затвердження Кабінетом Міністрів України Концепції забезпечення житлом військовослужбовців, ветеранів військової служби Збройних Сил України, інших військових формувань та членів їх сімей, яка б визначала концептуальні підходи на довгострокову перспективу щодо комплексного вирішення зазначеного питання.

4.4.2. Удосконалення законодавства з питань забезпечення житлом військовослужбовців, ветеранів військової служби Збройних Сил України, інших військових формувань та членів їх сімей.

4.4.3. Придбання житла для військовослужбовців, осіб, які звільнені з військової служби в запас чи у відставку та перебувають на обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, та членів їх сімей, створення фонду службового житла.

4.4.4. Удосконалення компенсаційних механізмів за піднайом (найом) житлових приміщень військовослужбовцями з урахуванням регіональних особливостей.

4.4.5. Упровадження депозитно-монетарних, компенсаційних та іпотечних програм придбання постійного житла для військовослужбовців на пільгових умовах за рахунок залучення державних банківських установ.

4.4.6. Розроблення державної програми будівництва (створення) соціальних об'єктів інфраструктури на територіях військових містечок.

Завдання 4.5. Уточнення обсягів, створення, розосередження та оновлення запасів матеріальних засобів, достатніх для проведення мобілізації, забезпечення розгортання військ (сил), відсічі збройної агресії, територіальної оборони та руху опору, забезпечення живучості арсеналів, баз і складів.

Очікуваний результат — застосування військ (сил) забезпечено достатніми запасами матеріальних засобів.

Заходи:

4.5.1. Удосконалення законодавства України щодо забезпечення мобілізаційної підготовки та мобілізації, оперативного обладнання території держави, територіальної оборони та організації руху опору.

4.5.2. Удосконалення системи управління та ресурсного забезпечення мобілізації, територіальної оборони та руху опору.

4.5.3. Уточнення (відповідно до принципів планування запасів у НАТО) обсягів, створення, розосередження та оновлення запасів матеріальних засобів, достатніх для проведення мобілізації, застосування сил оборони, територіальної оборони та руху опору.

4.5.4. Забезпечення живучості, завершення робіт з обладнання та ефективної охорони арсеналів, баз і складів з упровадженням відповідних принципів і стандартів держав — членів НАТО.

Завдання 4.6. Створення ефективної системи медичного забезпечення, здатної на належному рівні забезпечити комплектування військ (сил) особовим складом, придатним за станом здоров'я до військової служби, збереження життя і зміцнення здоров'я військовослужбовців, своєчасне надання високоякісної та ефективної медичної допомоги, підтримання безздатності військ відповідно до стандартів держав — членів НАТО.

Очікувані результати — створено систему медичного забезпечення Збройних Сил України, підвищено рівень міжвідомчої координації діяльності медичних служб сил оборони в єдиному медичному просторі, нарощено спроможності сил і засобів медичного забезпечення.

Заходи:

4.6.1. Удосконалення планування з метою ефективного управління силами і засобами медичного забезпечення військ (сил) на відповідних рівнях.

4.6.2. Забезпечення чіткої координації та взаємодії діяльності медичних служб сил оборони, системи охорони здоров'я держави з ефективного та раціонального використання медичних ресурсів.

4.6.3. Упровадження сучасних досягнень медичної науки, техніки і новітніх технологій, автоматизація лікувально-діагностичних процесів та інших технологічних видів діяльності.

4.6.4. Підвищення рівня технічної оснащеності медичних підрозділів та закладів охорони здоров'я сучасною медичною (спеціальною) технікою та апаратурою для надання встановлених видів медичної допомоги.

Стратегічна ціль 5. Інтегровані оперативні (бойові та спеціальні) спроможності сил оборони, що забезпечують стримування, стійкість і відсіч збройної агресії проти України, протидію гібридним загрозам.

Очікуваний результат — спроможності Збройних Сил України та інших складових сил оборони об'єднані, посилені мобілізаційним потенціалом держави, забезпечують стримування, стійкість і відсіч збройної агресії проти України.

Завдання 5.1. Створення та підтримання об'єднаних оперативних (бойових і спеціальних) спроможностей сил оборони.

Очікуваний результат — об'єднані оперативні (бойові і спеціальні) спроможності сил оборони забезпечують протидію воєнним загрозам у майбутньому безпеково-сереводивіції.

Заходи:

5.1.1. Нарощування спроможностей щодо забезпечення стримування та відсічі збройної агресії, охорони повітряного простору, протиповітряного прикриття важливих державних і військових об'єктів та охорони підводного простору в межах територіального моря України.

5.1.2. Нарощування спроможностей Сил спеціальних операцій Збройних Сил України.

5.1.3. Формування військово-морських спроможностей України, достатніх для забезпечення оборони морського узбережжя та захисту національних інтересів в акваторії Чорного та Азовського морів.

5.1.4. Реалізація програми ракетобудування, розвиток спроможностей щодо ураження об'єктів противника на великій відстані.

5.1.5. Створення мобілізаційного потенціалу стримування агресії, зокрема в інтересах організації територіальної оборони та руху опору.

5.1.6. Нарощування спроможностей Сил територіальної оборони.

5.1.7. Розвиток спроможностей Державної спеціальної служби транспорту.

5.1.8. Здійснення прихованого управління підпорядкованими військами (силами), забезпечення охорони державної таємниці, криптографічного та технічного захисту інформації, протидії технічним розвідкам в інтересах підготовки і ведення операцій сил оборони (операцій об'єднаних сил).

Завдання 5.2. Досягнення здатності до ефективного об'єднаного застосування Збройних Сил України, інших складових сил оборони на стратегічному, оперативному та тактичному рівнях.

Очікувані результати — форми і способи застосування сил оборони удосконалено відповідно до принципів і стандартів НАТО, здійснено інтеграцію спроможностей складових сил оборони для спільного виконання ними завдань за призначенням.

Заходи:

5.2.1. Оновлення доктринальних документів застосування сил оборони на стратегічному рівні, угруповань військ на оперативному рівні, а також військових частин і підрозділів з урахуванням вимог щодо ведення асиметричних і мережецентричних дій.

5.2.2. Досягнення спроможностей щодо ведення мобільних, тривалих, автономних бойових дій військовими частинами і підрозділами у взаємодії з підрозділами територіальної оборони та руху опору.

5.2.3. Підвищення спроможностей оперативного (бойового) забезпечення військ (сил) із посиленням захисту військ (сил) від високоточних засобів ураження противника.

Завдання 5.3. Досягнення військовими частинами і підрозділами здатності швидко розгортатися на загрозливих напрямках, виконувати завдання окремо від основних сил, діяти непередбачувано, інноваційно та асиметрично для нівелювання чисельної і технологічної переваги противника.

Очікувані

ДОКУМЕНТИ

Додаток 3
до Стратегічного оборонного бюлетеня України, затвердженого Указом Президента України
від 17 вересня 2021 року № 473/2021

МАТРИЦЯ ОСНОВНИХ СПРОМОЖНОСТЕЙ СИЛ ОБОРОНИ

1. Інституційні спроможності центральних органів виконавчої влади та інших державних органів, які здійснюють керівництво, спрямовують та координують діяльність військових формувань, що входять до складу сил оборони або виділяють до них відповідні сили і засоби

Спроможності/критерії спроможності, які підлягають створенню (розвитку)	Номер стратегічної цілі (завдання), в рамках якої (якого) здійснюється розвиток (набуття) спроможності	Строк реалізації	Державні органи/організаційні структури, які є носіями спроможностей										
			система Міноборони				система МВС		Державна прикордонна служба України	Служба безпеки України	Держспецв'язку	Служба зовнішньої розвідки України	Управління державної охорони України
			Апарат Міноборони	Головне управління розвідки Міноборони	Державна спеціальна служба транспорту	Збройні Сили України	Апарат МВС	Національна гвардія України					
Здатність забезпечувати формування та реалізацію державної політики з питань національної безпеки у воєнній сфері, сфері оборони та військового будівництва в мирний час та в особливий період.	№ 1 (1.1; 1.2; 1.3)	до кінця 2023 року	+			+	+						
Здатність забезпечувати функціонування цілісної системи менеджменту людського капіталу.	№ 2 (2.1; 2.2; 2.3; 2.4; 2.5; 2.6)	до кінця 2024 року	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Здатність планувати, організовувати, проводити та координувати комплексні заходи, які пов'язані з розробленням, модернізацією та закупівлею озброєння і військової (спеціальної) техніки для задоволення потреб сил оборони.	№ 1 (1.1; 1.3; 1.5; 1.6); № 3 (3.1; 3.2; 3.3)	до кінця 2023 року	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Здатність визначати рівні воєнної загрози національній безпеці України на глобальному, регіональному та національному рівнях.	№ 1 (1.1; 1.2; 1.5; 1.6)	до кінця 2023 року	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Здатність організовувати та здійснювати заходи оборонного планування у силах оборони, зокрема проведення оборонного огляду.	№ 1 (1.1; 1.2; 1.3; 1.5; 1.6)	до кінця 2022 року	+	+	+	+		+	+		+	+	
Здатність до застосування програмно-проектного управління в діяльності складових сил оборони.	№ 1 (1.1); № 3 (3.1); № 4 (4.1; 4.6) № 1 (1.1)	—»—	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Здатність здійснювати бюджетне планування, спрямоване на задоволення потреб сил оборони та забезпечувати його узгодженість з оборонним плануванням.	№ 1 (1.2; 1.3; 1.6)	до кінця 2021 року	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Спроможність організовувати і здійснювати заходи з планування оборони України та пов'язану з ним координацію діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування та органів військового управління.	№ 1 (1.1; 1.3; 1.5; 1.6); № 3 (3.1; 3.2)	до кінця 2021 року	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Здатність до планування та прозорості реалізації оборонних закупівель, узгоджених з потребами сил оборони та можливостями держави.	№ 1 (1.1; 1.3; 1.6); № 2 (2.2); № 3 (3.1; 3.2); № 4 (4.3; 4.4) № 1 (1.4; 1.6)	—»—	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Здатність до виконання завдань державної інформаційної політики у сфері оборони та забезпечення стійкості і адаптивності системи стратегічних комунікацій.	№ 1 (1.2; 1.3; 1.6); № 4 (4.1; 4.5; 4.6); № 5 (5.1; 5.3; 5.4; 5.5; 5.6)	до кінця 2022 року	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Здатність організовувати та забезпечувати генерування військ (сил) для їх подальшого застосування в інтересах виконання завдань з оборони держави.	№ 1 (1.2; 1.3); № 5 (5.4)	до кінця 2023 року				+							
Здатність визначати потребу Збройних Сил України, інших складових сил оборони у фінансових та матеріально-технічних ресурсах, аналізувати стан та проводити моніторинг використання оборонних ресурсів.	№ 1 (1.1; 1.2; 1.3; 1.6); № 4 (4.5); № 5 (5.7)	до кінця 2022 року		+	+	+		+	+	+	+	+	
2. Оперативні, бойові і спеціальні спроможності сил оборони													

Спроможності/критерії спроможності, які підлягають створенню (розвитку)	Номер стратегічної цілі (завдання), в рамках якої здійснюється розвиток (набуття) спроможності	Строк реалізації	Складові сил оборони, сили і засоби яких є носіями спроможностей								
			система Міноборони			Національна гвардія України	Державна прикордонна служба України	Служба безпеки України	Держспецв'язку	Служба зовнішньої розвідки України	Управління державної охорони України
			Головне управління розвідки Міноборони	Державна спеціальна служба транспорту	Збройні Сили України						
Розвідувальні, аналітичні та ударні спроможності Здатність забезпечувати безперервність збору розвідувальної інформації з різних джерел (із застосуванням існуючих та нових видів розвідки), її оброблення, аналіз та своєчасне доведення до споживачів усіх рівнів. Здатність систем розвідки формувати достовірні розвідувальні оцінки з урахуванням імовірних змін у спроможностях противника, його можливих контрдій та контрзаходів. Здатність забезпечувати автоматизацію процесів добування (збору), обробки, аналізу та відображення розвідувальної інформації. Здатність здійснювати ефективне оцінювання широкого кола поточних, потенційних та майбутніх безпекових аспектів у короткостроковому, середньостроковому та довгостроковому часових горизонтах з використанням аналітичного потенціалу органів управління розвідки, їх системної взаємодії (обміну) з правоохоронними органами України, органами державного та військового управління, науковими установами, підприємствами (організаціями) та з відповідними структурами держав – членів НАТО та держав – партнерів НАТО. Здатність до єдиного автоматизованого автономного управління технічними засобами розвідки та засобами ураження разом із комплексним застосуванням військових частин (підрозділів) розвідки Збройних Сил України, безпілотної авіації та ракетних військ і артилерії (створення та розгортання розвідувально-ударних та розвідувально-вогневих комплексів), які діятимуть в єдиному розвідувально-інформаційному середовищі. Бойові спроможності стримування Здатність у фазі стримування воєнного конфлікту завдавати ударними засобами (оперативно-тактичними ракетними комплексами, багатофункціональними всепогодними пілотованими та безпілотною авіаційними комплексами), засобами радіоелектронної боротьби, протиповітряної оборони, підрозділами Сил спеціальних операцій Збройних Сил України, інтегрованими в єдине інформаційне середовище, ураження критично важливих об'єктів противника, вивід з ладу яких для противника є неприйнятним. Здатність до своєчасного приведення у готовність та застосування визначеного складу сил оборони у фазі стримування воєнного конфлікту.	№ 5 (5.5) № 5 (5.5) № 1 (1.5); № 5 (5.5) № 5 (5.5)	до кінця 2025 року —»— —»— —»—	+	+	+	+	+	+	+		
Здатність захистити власні критично важливі об'єкти інфраструктури від можливого впливу противника. Мобільність та автономність Здатність військових частин і підрозділів із складу сил оборони автономно виконувати бойові (спеціальні) завдання. Здатність до швидкого створення (нарошування), розгортання угруповань військ (сил) на загрозових напрямках для виконання завдань за призначенням, стримування противника, забезпечення зосередження вогневої потужності на необхідному напрямку.	№ 1 (1.5); № 5 (5.1; 5.2; 5.4; 5.5) № 3 (3.2; 3.3); № 5 (5.1; 5.2; 5.3; 5.4; 5.6) № 4 (4.5); № 5 (5.1; 5.2; 5.3; 5.4; 5.6; 5.7) № 4 (4.5); № 5 (5.1; 5.2; 5.3; 5.6; 5.7) № 3 (3.2); № 5 (5.1; 5.2; 5.3; 5.4; 5.6) № 5 (5.1; 5.2; 5.3; 5.4; 5.6)	до кінця 2025 року до кінця 2030 року до кінця 2025 року до кінця 2030 року до кінця 2024 року до кінця 2025 року	+	+	+	+	+	+	+	+	
Спроможності із швидкого пересування військ (сил) своїм ходом та доставки різними видами транспорту, зокрема за рахунок їх покращених характеристик. Інформаційні технології, у тому числі електронні комунікації Забезпечення взаємосумісності інформаційних систем сил оборони. Здатність сил оборони розгортати мережі операцій під час виконання спільних місій (операцій). Здатність до здійснення державного (відомчого) контролю за станом криптографічного та технічного захисту державних (відомчих) інформаційних ресурсів та інформації, вимога щодо захисту якої встановлена законом, захисту в кіберпросторі державних (відомчих) інформаційних ресурсів та інформації, вимога щодо захисту якої встановлена законом. Здатність до використання результатів космічної діяльності в інтересах оборони держави.	№ 3 (3.2); № 5 (5.1; 5.2; 5.3; 5.4; 5.6; 5.7) № 1 (1.5); № 3 (3.3) № 1 (1.5); № 3 (3.3) № 1 (1.5); № 3 (3.2; 3.3); № 5 (5.1; 5.6) № 1 (1.5)	до кінця 2030 року до кінця 2025 року до кінця 2030 року —»— —»— —»—	+	+	+	+	+	+	+	+	
Спроможності для дій у ближній морській зоні Здатність до проведення операцій для встановлення контролю над територіальними водами та поза їх межами, орієнтовно до 40 морських миль від узбережжя України самостійно та у взаємодії із державами – членами НАТО: створення дієвої системи спостереження, розвідки та висвітлення у ближній морській зоні надводної обстановки (постійного моніторингу надводної, підводної та повітряної обстановки в межах Чорного та Азовського морів з можливістю обміну даними обстановки з національними користувачами та з державами – членами НАТО та державами – партнерами НАТО); здійснення мінно-загороджувальних дій; ведення радіоелектронної боротьби; прикриття ближньої морської зони всіма наявними береговими засобами ураження (корабельні та берегові засоби ураження, берегова артилерія, постановка мін); забезпечення ефективного контролю над прибережними водами, річками та захисту портів України (забезпечення судноплавства у ближній морській зоні та гирлах річок, створення ефективної системи захисту портової інфраструктури); формування спроможностей з обмеження будь-яких дій противника, у тому числі недопущення можливості розгортання сил для здійснення актів агресії з морського напрямку (A2/AD). Охорона повітряного простору та протиповітряне прикриття важливих державних і військових об'єктів	№ 1 (1.5); № 5 (5.1; 5.2; 5.3; 5.4; 5.5; 5.6) № 5 (5.1) № 5 (5.1) № 5 (5.1) № 5 (5.1)	до кінця 2023 року до кінця 2025 року —»— —»— до кінця 2024 року до кінця 2030 року	+	+	+	+	+	+	+	+	

ДОКУМЕНТИ

Здатність здійснювати охорону повітряного простору та протиповітряне прикриття важливих державних і військових об'єктів, відбиття збройної агресії з повітря (прикриття Повітряними Силами у взаємодії з іншими видами, окремими родами військ (сил) Збройних Сил України та іншими складовими сил оборони критично важливих об'єктів інфраструктури, угруповань своїх військ від ударів противника засобами повітряного нападу та ураження військ і об'єктів).	№ 4 (4.5); № 5 (5.1; 5.2; 5.3; 5.4; 5.5; 5.6)	до кінця 2030 року								
Нарощування системи протиповітряної оборони та створення інтегрованої системи управління і розвідки.	№ 1 (1.5); № 5 (5.1; 5.2; 5.3; 5.4; 5.5; 5.6)	—»—			+			+		
Забезпечення мобільності та захищеності систем управління, розвідки та зенітного ракетного прикриття.	№ 5 (5.1; 5.2; 5.3; 5.4; 5.5; 5.6)	до кінця 2025 року		+		+		+	+	+
Здатність здійснювати обмін інформацією про повітряну обстановку з державами – членами НАТО та державами – партнерами НАТО.	№ 1 (1.5); № 5 (5.1; 5.2; 5.3; 5.4; 5.5; 5.6)	до кінця 2030 року						+		
Спроможності радіоелектронної боротьби										
Здатність інтегрованих сил і засобів радіоелектронної боротьби, розвідки та вогневого ураження до нанесення комбінованих радіоелектронно-вогневих ударів під час операцій сил оборони (операцій об'єднаних сил).	№ 5 (5.1; 5.2; 5.5; 5.6)	до кінця 2030 року	+			+			+	+
Забезпечення ефективного виконання завдань радіоелектронної боротьби у різних видах операцій та боїв шляхом створення цілісної системи радіоелектронної боротьби з уніфікованими підсистемами управління.	№ 5 (5.1; 5.2; 5.5; 5.6)	—»—				+			+	+
Залучення сил і засобів радіоелектронної боротьби до кібероперацій та ведення інформаційної боротьби під час проведення операцій сил оборони (операцій об'єднаних сил).	№ 5 (5.1; 5.2; 5.5; 5.6)	—»—						+		+
Ведення радіоелектронної боротьби з безпілотними авіаційними комплексами противника різних типів.	№ 5 (5.1; 5.2; 5.5; 5.6)	до кінця 2023 року						+		
Подавлення каналів стільникового радіозв'язку стандартів 2 – 5G.	№ 5 (5.1; 5.2; 5.3; 5.5; 5.6)	до кінця 2025 року						+		
Радіоподавлення бортових радіолокаційних станцій засобів повітряного нападу, протиповітряної оборони та головок самонаведення високоточної зброї, що використовують GPS-навігацію.	№ 5 (5.1; 5.2; 5.3; 5.5; 5.6)	до кінця 2030 року						+		
Безпека операцій										
Забезпечення живучості військ (сил) зі складу сил оборони (використання імітаційних макетів озброєння і військової (спеціальної) техніки, маскувальних комплектів, укриття та введення противника в оману, застосування мультиспектральних засобів аерозольного маскування).	№ 5 (5.1; 5.2; 5.3; 5.4; 5.6)	до кінця 2025 року		+		+		+	+	+
Забезпечення захисту критично важливої інформації, яка відображає характер дій військ (сил) та об'єктів, угруповань своїх військ в ході підготовки і ведення операцій сил оборони (операцій об'єднаних сил).	№ 1 (1.5); № 5 (5.1; 5.2; 5.3; 5.4; 5.6)	до кінця 2030 року	+		+		+	+	+	+
Забезпечення моніторингу, оцінки космічної обстановки та оповіщення складових сил оборони про прольоти іноземних космічних апаратів розвідки та дистанційного зондування Землі подвійного призначення в інтересах підготовки і ведення операцій сил оборони.	№ 5 (5.1)	—»—				+				
Забезпечення здійснення заходів застосування засобів державного розпізнавання в інтересах підготовки і ведення операцій сил оборони.	№ 5 (5.1)	—»—				+		+	+	
Оперативне обладнання території										
Забезпечення здійснення заходів щодо підготовки місцевості та визначених об'єктів оборонної інфраструктури в межах військово-адміністративних зон (адміністративно-територіальних одиниць) з метою створення сприятливих умов для своєчасного і прихованого висування військ (сил), органів військового управління (органів управління) Збройних Сил України та інших складових сил оборони, їх розгортання, маневру, виконання завдань під час операцій (бойових дій) та ведення територіальної оборони, підвищення захисту військ (сил) та об'єктів оборонної інфраструктури, а також ускладнення дій угруповань військ (сил) противника (агресора).	№ 1 (1.2); № 4 (4.1; 4.2; 4.3; 4.5); № 5 (5.1; 5.2; 5.3; 5.4; 5.5; 5.6; 5.7)	до кінця 2025 року		+		+		+	+	+
Здатність Збройних Сил України, інших складових сил оборони до взаємодії з державними органами влади та приватним сектором, спрямованої на організацію здійснення заходів оперативного обладнання території, їх ресурсного забезпечення, недопущення втрати чи заподіяння невідправної шкоди важливим об'єктам оборонної інфраструктури з урахуванням дії негативних чинників будь-якого походження (воєнного, техногенного, природного, інформаційного, соціально-політичного тощо).	№ 1 (1.1; 1.2; 1.3; 1.4; 1.5); № 4 (4.1; 4.2; 4.3; 4.5); № 5 (5.1; 5.2; 5.3; 5.4; 5.6; 5.7)	до кінця 2023 року	+		+		+	+	+	+
Територіальна оборона										
Здатність органів військового управління (органів управління) сил оборони організовувати, а сил і засобів (військових частин, органів, загонів, підрозділів) сил оборони – виконувати завдання територіальної оборони з: реагування та здійснення заходів щодо оборони території та захисту населення на визначеній місцевості до моменту розгортання в межах такої території угруповання військ (сил) або/чи угруповання об'єднаних сил, призначених для ведення воєнних (бойових) дій з відсічі збройній агресії проти України; участі у підготовці громадян України до національного спротиву;	№ 5 (5.1; 5.2; 5.3)	до кінця 2025 року		+		+		+	+	+
надання допомоги в захисті населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій, ліквідації наслідків ведення воєнних (бойових) дій; посилення охорони та захисту державного кордону;	№ 1 (1.1; 1.2; 1.3); № 2 (2.1; 2.5); № 5 (5.1; 5.2; 5.3)	до кінця 2030 року	+		+		+	+	+	+
забезпечення заходів громадської безпеки і порядку в населених пунктах; забезпечення створення умов для безпечного функціонування органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, органів військового управління;	№ 1 (1.1; 1.2; 1.3); № 5 (5.1; 5.2; 5.3)	до кінця 2025 року	+		+		+	+	+	+
забезпечення створення умов для безпечного функціонування органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, органів військового управління;	№ 5 (5.1; 5.2; 5.3)	до кінця 2030 року		+		+		+	+	+
забезпечення створення умов для стратегічного (оперативного) розгортання військ (сил) або їх перегруповання;	№ 5 (5.1; 5.2; 5.3)	до кінця 2025 року		+		+			+	
боротьби з диверсійно-розвідувальними силами, іншими збройними формуваннями противника (агресора) та не передбаченими законами України воєнізованими або збройними формуваннями;	№ 5 (5.1; 5.2; 5.3; 5.7)	—»—		+		+		+	+	+
здійснення охорони та оборони важливих об'єктів і комунікацій, інших критично важливих об'єктів інфраструктури, визначених Кабінетом Міністрів України, та об'єктів обласного, районного, сільського, селищного, міського значення, порушення функціонування та виведення з ладу яких становлять загрозу для життєдіяльності населення;	№ 4 (4.5); № 5 (5.1; 5.2; 5.3)	—»—		+		+		+	+	+
підтримання правового режиму воєнного стану в разі його введення на всій території України або в окремих її місцевостях;	№ 5 (5.1; 5.2; 5.3; 5.7)	—»—	+		+		+	+	+	+
здійснення заходів щодо тимчасової заборони або обмеження руху транспортних засобів і пішоходів поблизу та в межах зон/районів надзвичайних ситуацій та/або ведення воєнних (бойових) дій;	№ 5 (5.1; 5.2; 5.3)	—»—		+				+		
участі в інформаційних заходах, спрямованих на підвищення рівня обороноздатності держави та протидію інформаційним операціям противника (агресора).	№ 1 (1.4); № 5 (5.1; 5.2; 5.3; 5.4)	до кінця 2030 року				+		+	+	+
Рух опору										
Здатність перешкоджати діям військ (сил) противника (агресора).	№ 1 (1.2; 1.3); № 5 (5.1; 5.2; 5.3; 5.4)	—»—				+		+		+
Здатність до виконання завдань у ході проведення спеціальних (розвідувальних, інформаційно-психологічних тощо) операцій.	№ 1 (1.2; 1.3); № 5 (5.1; 5.2; 5.3; 5.4)	до кінця 2024 року				+		+		+
Завчасне формування осередків руху опору та набуття ними відповідних спроможностей.	№ 1 (1.2; 1.3); № 2 (2.1); № 5 (5.1; 5.2; 5.3; 5.4)	до кінця 2030 року	+			+		+		+
Здійснення заходів щодо підготовки громадян України до руху опору.	№ 1 (1.1; 1.2; 1.3); № 2 (2.1; 2.5); № 5 (5.1; 5.2; 5.3)	—»—	+			+		+		+
Асиметричні та непрямі дії										
Здатність протидіяти переважаючим силам противника з істотно нерівним військовим потенціалом шляхом застосування визначених сил та засобів по найбільш вразливих об'єктах противника з використанням маневру, раптовості, нетрадиційних (спеціальних) дій, а також із застосуванням дипломатичних, інформаційних та економічних інструментів держави одночасно з використанням методів та інструментів впливу, які важко передбачити або неможливо нейтралізувати, з метою завдання противнику (агресору) неприйнятних втрат.	№ 1 (1.1; 1.2; 1.3; 1.4; 1.6); № 5 (5.1; 5.2; 5.3; 5.4)	—»—	+		+		+	+	+	+
Здатність здійснювати вплив на фізичний та морально-психологічний стан противника шляхом використання нестандартних підходів, оперативних та технічних рішень, інновацій, несподіваності та організаційної вишуканості.	№ 1 (1.1; 1.2; 1.3; 1.4; 1.6); № 5 (5.1; 5.2; 5.3; 5.4)	до кінця 2030 року	+		+		+	+	+	+
Спроможності з ведення протиборства в інформаційному просторі та кіберпросторі										
Здатність до проведення інформаційних заходів оборони держави.	№ 1 (1.4); № 5 (5.1; 5.3; 5.4)	—»—	+		+		+	+	+	+
Створення системи кібероборони для ведення протиборства в інформаційному просторі (включаючи кіберпростір).	№ 1 (1.1; 1.2; 1.3; 1.6); № 5 (5.1; 5.2; 5.3; 5.4; 5.6)	до кінця 2024 року		+		+		+	+	+
Здатність до забезпечення ефективного кіберзахисту власної інформаційної інфраструктури (критичної інформаційної інфраструктури), проведення превентивних дій щодо виявлення, реагування на кібератаки та інциденти кібербезпеки, усунення їх наслідків в умовах ведення противником кіберрозвідки та інтенсивного кібервпливу (кібератак).	№ 1 (1.1; 1.2; 1.3; 1.6); № 5 (5.1; 5.2; 5.3; 5.4; 5.6)	до кінця 2024 року	+		+		+	+	+	+
Здатність до ведення кіберрозвідки та кібердорозвідки в інформаційно-телекомунікаційних мережах та системах державного, приватного і військового призначення (об'єктів критичної інфраструктури) противника для здобуття інформації про кіберінфраструктуру противника, її призначення, місцезнаходження, технологічні процеси, уразливість, встановлення прихованого контролю, перехоплення та дешифрування керуючих і ресурсних даних та інформації.	№ 1 (1.1; 1.2; 1.3; 1.5; 1.6); № 5 (5.1; 5.2; 5.3; 5.4; 5.6)	—»—	+		+		+	+		+
Здатність до підготовки та проведення скоординованих демонстраційних кібердій (кібервпливу) у кіберпросторі щодо запобігання виникненню воєнних конфліктів, стримування та відсічі воєнній агресії в кіберпросторі.	№ 1 (1.1; 1.2; 1.3; 1.5); № 5 (5.1; 5.2; 5.3; 5.4; 5.5)	—»—				+		+	+	+
Здатність організовувати підготовку та проводити кібердії (кібервпливи, кібератаки) із застосуванням усіх видів кіберзброї або захоплення (виведення з ладу, отримання контролю), заподіяння шкоди (каскадний ефект), порушення функціонування об'єктів критичної та інформаційної інфраструктури противника з одночасним приховування слідів своєї діяльності в кіберпросторі.	№ 1 (1.1; 1.2; 1.3; 1.6); № 5 (5.1; 5.2; 5.3; 5.4; 5.5)	до кінця 2025 року				+		+	+	+
Застосування апаратно-програмних комплексів кібербезпеки, засобів з кіберзахисту, кіберзброї для вирішення завдань кіберборотьби.	№ 1 (1.1; 1.2; 1.3; 1.5); № 3 (3.1; 3.2; 3.3); № 5 (5.1; 5.2; 5.3; 5.4; 5.5)	до кінця 2025 року		+		+		+	+	+
Спроможності з медичного забезпечення										
Здатність організовувати та здійснювати управління медичним забезпеченням на відповідних рівнях.	№ 1 (1.6); № 4 (4.6)	до кінця 2030 року	+		+		+	+	+	+
Здатність ефективно проводити лікувально-профілактичні (лікувально-евакуаційні), санітарно-гігієнічні та протиепідемічні заходи, медичну розвідку, заходи медичного захисту особового складу від впливу уражаючих факторів радіаційного, хімічного та біологічного походження.	№ 1 (1.6); № 4 (4.1; 4.6); № 5 (5.2; 5.3; 5.4)	—»—	+		+		+	+	+	+
Здатність здійснювати забезпечення новими зразками за номенклатурою медичного майна.	№ 3 (3.1; 3.2; 3.3); № 4 (4.2)	до кінця 2030 року	+		+		+	+	+	+
Здатність ефективно застосовувати новітні зразки медичної та спеціальної техніки, зокрема евакуаційно-транспортні засоби, які технічно сумісні із засобами збройних сил держав – членів НАТО, для виконання спільних завдань з медичного забезпечення.	№ 2 (2.5); № 3 (3.1; 3.2; 3.3); № 4 (4.6); № 5 (5.2; 5.3; 5.4)	—»—	+		+		+	+		

ОГОЛОШЕННЯ

Слідчий Головного слідчого управління Служби безпеки України Щебет М. Р. за погодженням із прокурором відділу Офісу Генерального прокурора Нечитайлюком М. М. відповідно до ст.ст. 40, 42, 111, 135, 276, 277, 278 КПК України повідомляє про підозру Толмачову Олександр В'ячеславовичу, 23.01.1971 року народження; уродженцю м. Севастополя; мешканцю м. Севастополя, Україна, вул. Катерна, 2А; громадянину Російської Федерації, у кримінальному провадженні № 42014010720000002 від 01.03.2014 про те, що він підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 3 ст. 110 КК України (вчинення умисних дій з метою зміни меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України, за попередньою змовою групою осіб, які призвели до тяжких наслідків); ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 437 КК України (ведення агресивної війни за попередньою змовою групою осіб); ч. 5 ст. 27, ч. 3 ст. 110 КК України (пособництво у вчиненні умисних дій з метою зміни меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України, за попередньою змовою групою осіб, які призвели до тяжких наслідків); ч. 4 ст. 27, ч. 1 ст. 111 КК України (підбурювання до вчинення державної зради — діяння, умисно вчиненого громадянином України на шкоду суверенітету, територіальній цілісності та недоторканності, обороноздатності, державній безпеці України, а саме: перехід на бік ворога в період збройного конфлікту, надання іноземній державі та її представникам допомоги в проведенні підривної діяльності проти України); ч. 5 ст. 27, ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 437 КК України (пособництво у веденні агресивної війни за попередньою змовою групою осіб), за фактами вчинення 20-22.03.2014 в м. Севастополі протиправних дій, пов'язаних зі збройною агресією Російської Федерації проти України.

Повний текст повідомлення про підозру розміщуватиметься на веб-сайті Офісу Генерального прокурора у рубриці «Повістки про виклик та відомості про здійснення спеціального досудового розслідування» за посиланням: <https://www.gp.gov.ua/ua/pov-v>.

ПОВІСТКА ПРО ВИКЛИК

Підозрюваний Толмачов Олександр В'ячеславович, 23.01.1971 року народження, який проживає за адресою: 99011, м. Севастополь, вул. Катерна, 2А, відповідно до вимог ст.ст. 133, 135 Кримінального процесуального кодексу України викликається прокурором відділу 18/1/1 Офісу Генерального прокурора Нечитайлюком М.М. на 04.10.2021 на 10 год. 00 хв. до Офісу Генерального прокурора за адресою: м. Київ, вул. Різницька, 13/15, каб. № 1408Б (тел. (044)596-72-73), — для допиту як підозрюваного і проведення інших слідчих та процесуальних дій у кримінальному провадженні, внесеному до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 42014010720000002 від 01.03.2014. Про неможливість явки необхідно заздалегідь повідомити прокурора.

Поважними причинами неприбуття особи на виклик є:

- 1) затримання, тримання під вартою або відбування покарання;
- 2) обмеження свободи пересування внаслідок дії закону або судового рішення;
- 3) обставини непереборної сили (епідемії, військові події, стихійні лиха або інші подібні обставини);
- 4) відсутність особи у місці проживання протягом тривалого часу внаслідок відрядження, подорожі тощо;
- 5) тяжка хвороба або перебування в закладі охорони здоров'я у зв'язку з лікуванням або вагітністю за умови неможливості тимчасово залишити цей заклад;
- 6) смерть близьких родичів, членів сім'ї чи інших близьких осіб або серйозна загроза їхньому життю;
- 7) несвоєчасне одержання повістки про виклик;
- 8) інші обставини, які об'єктивно унеможливають з'явлення особи на виклик.

Наслідки неприбуття на виклик:

- 1) якщо підозрюваний, який був у встановленому порядку викликаний, не з'явився до прокурора без поважних причин або не повідомив про причини свого неприбуття, до нього може бути застосовано привід або на нього накладається грошове стягнення у розмірі від 0,25 до 0,5 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб;
- 2) ухилення від явки на виклик прокурора (неприбуття на виклик без поважної причини більш як два рази) підозрюваним, який оголошений у міжнародний розшук, та/або який виїхав, та/або перебуває на тимчасово окупованій території України, території держави, визнаної Верховною Радою України державо-агресором, є підставою для здійснення спеціального досудового розслідування чи спеціального судового провадження.

ПОВІСТКА про виклик Пащенко О. М.

Пащенко Олексій Миколайович, 13.05.1987 р.н., зареєстрований за адресою: Донецька область, Слов'янський район, с. Малинівка, вул. Центральна, буд. 34, на підставі ст.ст. 133, 135, 276, 278 КПК України, Вам необхідно з'явитися 24.09.2021 у період часу з 09:00 до 14:00 до службового кабінету №4 слідчого відділу 2 управління (з дислокацією у м. Маріуполь Донецької області) ГУ СБУ в Донецькій та Луганській областях, до начальника 1 відділення слідчого відділу 2 управління (з дислокацією у м. Маріуполь Донецької області) ГУ СБУ в Донецькій та Луганській областях підполковника юстиції Черечина Андрія Васильовича за адресою: Донецька область, м. Маріуполь, вул. Морських десантників, буд.20, для вручення повідомлення про підозру у кримінальному провадженні №2201405000000097 від 08.08.2014 за ч.1 ст. 258-3 КК України.

Окрім того, Вам необхідно з'явитися 27 та 30 вересня 2021 року в період часу з 09:00 до 18:00 для допиту в якості підозрюваного та проведення інших процесуальних дій.

Разом з цим повідомляємо, що у разі неприбуття на виклик слідчого без поважних причин, перелік яких наведений у ст. 138 КПК України, настають наслідки, передбачені ст. 139 КПК України.

13.09.2021 **Національний банк України прийняв рішення про виключення з Державного реєстру фінансових установ** ПОВНЕ ТОВАРИСТВО «ЛОМБАРД-КАПІТАЛ ДЕРЕЦЬКИЙ І КОМПАНІЯ» (код ЄДРПОУ 34668764), Кредитну спілку «Фортуна-Експрес» (код ЄДРПОУ 33075324) на підставі поданих ними заяв, а також ПрАТ «СФГ «ГЛЕБОВ І ПАРТНЕРИ» (код ЄДРПОУ 31565863), КРЕДИТНУ СПІЛКУ «ЧЕРНІВ-ЦІ» (код ЄДРПОУ 33540175), КРЕДИТНУ СПІЛКУ «САМОПОМІЧ» (код ЄДРПОУ 25076932), КРЕДИТНУ СПІЛКУ «КРЕДИТНО-ДЕПОЗИТНИЙ ЦЕНТР ПРОФЕСІОНАЛ» (код ЄДРПОУ 26415738), КРЕДИТНУ СПІЛКУ «ЛАГВІС» (код ЄДРПОУ 26258061), ЗАКАРПАТСЬКУ ОШАДНУ КРЕДИТНУ СПІЛКУ (код ЄДРПОУ 25452281), КРЕДИТНУ СПІЛКУ «АВС КРЕДИТ» (код ЄДРПОУ 26552501), КРЕДИТНУ СПІЛКУ «ПЕРШИЙ ДІАЛОГ» (код ЄДРПОУ 33142840), КРЕДИТНУ СПІЛКУ «ЮК ДЕМОС» (код ЄДРПОУ 33210627), КРЕДИТНУ СПІЛКУ «ЗЕМЛЕВЛАСНИК» (код ЄДРПОУ 33199640), КРЕДИТНУ СПІЛКУ «ЄВРО-КРЕДИТ» (код ЄДРПОУ 37266599) у зв'язку із відсутністю у них чинних ліцензій на право надання фінансових послуг.

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ЗДІЙСНЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОГО ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Ухвалою слідчого судді Вищого антикорупційного суду від 31.08.2021 у справі № 991/5724/21 надано дозвіл на здійснення спеціального досудового розслідування у кримінальному провадженні стосовно підозрюваної Бичихіної Олени Анатоліївни, 08.05.1972 року народження, громадянки України, зареєстрованої за адресою: м. Дніпро, вул. Ман-дриківська, 147, кв. 42, яка підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 191 КК України у кримінальному провадженні № 12017040000000531 від 06.03.2017.

Заступник керівника ГПД НАБУ
Скомаров О. В. (тел. +38(044)246 33 13)
Прокурор САП Офісу Генерального прокурора
Василенков Б. М. (тел. +38(044)2004913)

Південним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України, у зв'язку із неможливістю вручення вимоги № 65-02/3397 від 02.09.2021 про надання інформації щодо розміру доходу ТОВ «ЮЖМОРСЕРВІС» (вул. Данила Щербаківського, буд. 47, м. Київ, 04111, ідентифікаційний код юридичної особи — 35178926) за місцезнаходженням, вказана вимога розміщена на офіційному веб-сайті АМКУ (<http://www.amcu.gov.ua>).

У Першій Харківській міській державній нотаріальній конторі відкрито спадкову справу до майна померлого 02 березня 2021 року **Харсєєва Віталія Миколайовича**, 14 лютого 1936 року народження. Просимо зацікавлених осіб протягом місяця від публікації звернутися до нотаріальної контори за адресою: 61003, м. Харків, м-н Конституції, 1.

У провадженні Вищого антикорупційного суду перебуває обвинувальний акт із матеріалами судового провадження у кримінальному провадженні за № 52017000000000016 від 04 січня 2017 року за обвинуваченням Біленького Олексія Юрійовича у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 3 ст. 27, ч. 5 ст. 191, ч. 3 ст. 209, ч. 3 ст. 212, ч. 1 ст. 366, ч. 2 ст. 15, ч. 5 ст. 191 КК України.

Ухвалою Вищого антикорупційного суду від 09.06.2020 постановлено здійснювати спеціальне судове провадження у кримінальному провадженні за обвинуваченням Біленького Олексія Юрійовича у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 3 ст. 27, ч. 5 ст. 191, ч. 3 ст. 209, ч. 3 ст. 212, ч. 1 ст. 366, ч. 2 ст. 15, ч. 5 ст. 191 КК України.

Ухвалою Вищого антикорупційного суду від 01.03.2021 призначено судовий розгляд у кримінальному провадженні № 52017000000000016 від 04.01.2017 року. У зв'язку з чим викликається Біленький Олексій Юрійович, 07 серпня 1965 року народження, громадянин України, який народився в м. Москва Російської Федерації, що зареєстрований за адресою: м. Київ, вул. Кудрявська, 13-19, кв. 31, адреса останнього відомого місця проживання: м. Київ, вул. Кловський узвіз, 6, 5, кв. 10, який обвинувачується у вчиненні кримінальних правопорушень передбачених ч. 3 ст. 27, ч. 5 ст. 191, ч. 3 ст. 209, ч. 3 ст. 212, ч. 1 ст. 366, ч. 2 ст. 15, ч. 5 ст. 191 КК України, в судові засідання, яке відбудеться 28 вересня 2021 року о 10:00 год. у приміщенні Вищого антикорупційного суду (місто Київ, проспект Перемоги, 41), **головуючий суддя: Задорож-на Л. І., судді: Шкодин Я. В., Федоров О. В.**

З моменту опублікування повістки про виклик у засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження обвинувачений вважається належним чином ознайомленим з її змістом.

Повідомлення про оприлюднення звіту про стратегічну екологічну оцінку проєкту Стратегії розвитку внутрішнього водного транспорту України на період до 2031 року та плану заходів з її реалізації

Відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», з метою отримання та врахування зауважень і пропозицій громадськості на офіційному веб-сайті Міністерства інфраструктури України www.mtu.gov.ua у розділі «Оголошення» оприлюднено звіт про стратегічну екологічну оцінку проєкту Стратегії розвитку внутрішнього водного транспорту України на період до 2031 року та плану заходів з її реалізації (далі — Звіт) та проєкт розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку внутрішнього водного транспорту України на період до 2031 року та затвердження плану заходів з її реалізації» (далі — проєкт розпорядження КМУ).

Зауваження і пропозиції до Звіту та проєкту розпорядження КМУ подаються до Управління морського та річкового транспорту Міністерства інфраструктури України на адресу: пр-т Перемоги, 14, м. Київ, 01135 або в електронному вигляді на електронну адресу: innamoskalenko@mtu.gov.ua.

Строк подання зауважень і пропозицій становить 30 днів з дати публікації. Пропозиції і зауваження, подані після встановленого строку, не розглядаються.

ПОВІДОМЛЕННЯ про постановлення слідчим суддею ухвали про здійснення спеціального досудового розслідування стосовно підозрюваної Качури О. С.

Ухвалою Шевченківського районного суду м. Чернівці від 16.09.2021 надано дозвіл на здійснення спеціального досудового розслідування у кримінальному провадженні №22020260000000068 від 23.10.2020 стосовно Качури Ольги Сергіївни, 12.05.1970 року народження, громадянки України, українки, останнє відоме місце реєстрації та проживання: вул. Івана Ткаченка, 147, кв. 87, м. Донецьк, підозрюваної у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 ст. 258-3 КК України.

ПОВІСТКА про виклик підозрюваної

Підозрюваній Качурі Ользі Сергіївни, 12.05.1970 р.н., зареєстрованій за адресою: вул. Івана Ткаченка, 147, кв. 87, м. Донецьк, на підставі ст. ст. 133, 135 КПК України необхідно з'явитися 24 вересня 2021 року о 10 год. 00 хв. в кабінет № 258 слідчого відділу УСБУ в Чернівецькій обл. за адресою: м. Чернівці, вул. Шевченка, 1а, до старшого слідчого в ОВС Гризунова Геннадія Володимировича, р.т. (0372)595440, для повідомлення про завершення досудового розслідування, відкриття й ознайомлення з матеріалами досудового розслідування, а також вручення обвинувального акта та реєстру матеріалів досудового розслідування у кримінальному провадженні №22021260000000033 від 16.09.2021, виділеному з кримінального провадження №22020260000000068.

Поважні причини неприбуття зазначені в ст. 138 КПК України. Наслідки неприбуття вказані в ст. 139 КПК України.

Корольовський районний суд м. Житомира викликає Хрустальова Сергія Сергійовича, 07.02.1985 р. н., уродженця м. Маріуполь Донецької обл., зареєстрованого за адресою м. Маріуполь, пр. Перемоги, 94, кв. 61, як обвинуваченого у кримінальному провадженні №296/9651/16-к 1-кп/296/97/21 по обвинуваченню його у вчиненні кримінальних правопорушень за ч. 1 ст. 258-3, ч. 2 ст. 260 КК України, **під головуванням судді Аксенова В. Є.** в судові засідання, що призначено на 01 жовтня 2021 р. на 08 год. 30 хв. та на 13 жовтня 2021 р. на 09 год. 00 хв. в приміщенні Корольовського районного суду м. Житомира за адресою м. Житомир, майдан Соборний, 1, каб. №106.

Явка обвинуваченого в судові засідання є обов'язковою.

Корольовський районний суд м. Житомира викликає Наточеева Олексія Миколайовича, 23.12.1973 р. н., як обвинуваченого у кримінальному провадженні № 296/8814/19 по обвинуваченню у вчиненні кримінального правопорушення за ч. 1 ст. 258-3, ч. 2 ст. 260 КК України, **під головуванням судді Покатілова О. Б.** у судові завдання, що відбудеться 07 жовтня 2021 року о 08.30 год. та 19 жовтня 2021 року о 08.30 год. в приміщенні Корольовського районного суду м. Житомира за адресою: м. Житомир, майдан Соборний, 1, зал № 301-1 (каб. 300).

Явка обвинуваченого в судові засідання обов'язкова.

Корольовський районний суд м. Житомира викликає Петрикова Андрія Вікторовича, 20.06.1984 р. н., як обвинуваченого у кримінальному провадженні № 296/3045/21 по обвинуваченню у вчиненні кримінального правопорушення за ч. 1 ст. 258-3, ч. 2 ст. 260 КК України, **під головуванням судді Покатілова О. Б.** в підготовче судові засідання, що відбудеться 06 жовтня 2021 року о 08.30 год. та у судові засідання, що відбудеться 26 жовтня 2021 року о 08.30 год. в приміщенні Корольовського районного суду м. Житомира за адресою: м. Житомир, майдан Соборний, 1, зал № 301-1.

Явка обвинуваченого в судові засідання обов'язкова.

Корольовський районний суд м. Житомира викликає Бабуцідзе Марину Георгіївну, 29.05.1987 р. н., як обвинувачену у кримінальному провадженні № 296/4759/18 1-кп/296/369/21 у вчиненні кримінальних правопорушень за ч. 1 ст. 258-3, ч. 2 ст. 260 КК України, **під головуванням судді Шимон Л.С.** в судові засідання, що відбудеться 09.10.2021 року о 09 год. 00 хв. в приміщенні Корольовського районного суду м. Житомира за адресою: м. Житомир, майдан Соборний, 1, зал № 5-к.

Явка обвинуваченого в судові засідання обов'язкова.

Суддя Шимон Л. С.

Втрачений судовий білет серія БІ № 11296 на kater прогулянковий «Дімон», бортовий номер УМБ-100к пм, виданий Держрічінспекцією України 02 липня 1999 року на ім'я Дюміна Анатолія Григоровича, **вважати недійсним.**

Втрачене свідоцтво на право власності серія СТА №230300, видане Реєстраційною службою Дніпропетровського міського управління юстиції Дніпропетровської області 06.05.2015 р. на ім'я Коваленка Сергія Петровича на квартиру за адресою: м. Дніпро, вул. Виконкомівська, буд. 28, кв. 6, **вважати недійсним.**

До відома засудженого Бозьявкіна Василя Васильовича: кримінальне провадження за касаційною скаргою захисника Лебедева О. В. на вирок Бердянського міськрайонного суду Запорізької області від 03 вересня 2020 року та ухвалу Запорізького апеляційного суду від 18 січня 2021 року щодо Бозьявкіна Василя Васильовича призначено до розгляду Верховним Судом на 11:00 годину 04 листопада 2021 року за адресою вул. Пилипа Орлика, 4, м. Київ.

Суддя Наталія Білик

КНП КОР «Київська обласна клінічна лікарня» повідомляє, що згідно наказу в. о. генерального директора Анкіна М. Л. №113-02-04 від 06.09.2021 року, на виконання постанови Кабінету Міністрів України №301 від 20.04.2016 року, розпочато процедуру списання з балансу КНП КОР «Київська обласна клінічна лікарня» багатоквартирного будинку, що знаходиться за адресою: місто Київ, вулиця Багговутівська, 1а. Детальна інформація на офіційному веб-сайті КНП КОР «КОКЛ», <https://kokl.ua/ua/>, власники повідомлені про процедуру списання адресними листами та оголошеннями розміщеними на прибудинковій території (зокрема на інформаційних стендах у під'їздах будинків та біля них).

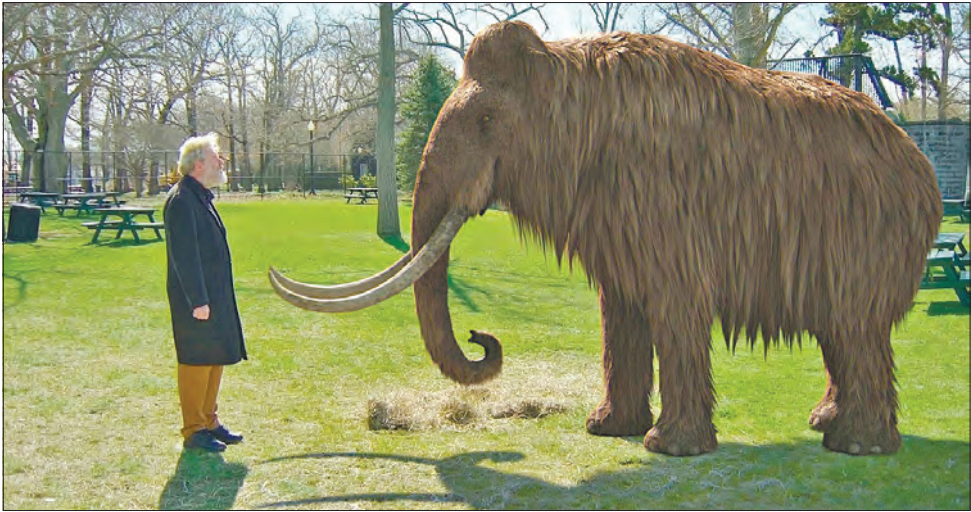
ВІСТІ ЗВІДУСІЛЬ

Новітні технології: вчені обіцяють воскресити мамонта

НАУКА. Американська компанія Colossal bioscience заявила, що може використати генетичну технологію CRISPR для відтворення тварин, які вимерли понад 11 тисяч років тому. Засновник фірми, американський генетик та біоінженер Джордж Черч, оголосив про започаткування нового проєкту, який поверне до життя мамонта.

«Ще ніколи людство не намагалось використати силу цієї технології для відновлення екосистем, для зцілення Землі та збереження її майбутнього за рахунок заселення вимерлими тваринами», — сказав підприємець і співзасновник Colossal Бен Ламм. А Джордж Черч наголосив, що його компанія «використає прогрес, досягнутий у технологіях зчитування та запису ДНК, і пристосує його до глобальних проблем екологічного збереження».

Ученим удалося знайти бивні мамонта, кістки та інші матеріали, щоб виділити ДНК тварини. Потім цю ДНК вставляють в геном азіатського слона, щоб сформувати гібрид, повідомляє компанія. Науковці стверджують, що на цей проєкт їм вдалося

Учені вважають морально прийнятним повернути до життя вимерлі види тварин

ся зібрати 15 мільйонів доларів від інвесторів.

Прихильники ідеї відтворення вимерлих видів стверджують, що цей процес може допомогти людям отримати нові знання з біології, еволюції та технологій. Вони також вважають морально прийнятним повернути до життя вимерлі види тварин. Об'єктом для свого першого проєкту Colossal

bioscience обрали мамонта, бо переконані, що воскресла тварина оживить Арктику і уповільнить процес глобального потепління.

Дослідження, проведене у березні 2017 року і опубліковане в журналі Nature Ecology & Evolution, засвідчило: програми відновлення вимерлих видів будуть надто дорогими. Науковці, які проводили це дослідження,

дотримуються думки, що державні чи приватні кошти, що надано на такі експерименти, ліпше використовувати для захисту видів, які живуть нині.

Серед інших недоліків цих технологій — імовірність того, що відтворені прадавні тварини стануть переносниками давніх патогенів, які можуть інфікувати людей, а також негативно вплинуть на довкілля.

Серіал Netflix опинився у центрі скандалу

СПРАВЕДЛИВІСТЬ. Грузинська шахістка п'ятиразова чемпіонка світу Нона Гапріндашвілі подала позов проти американської компанії Netflix, звинувативши її у наклепі. 80-річна шахістка стверджує, що її хибно зобразили у популярному мінісеріалі Netflix «Ферзевий гамбіт». Ідеться про фінальний епізод, у якому під час розмови про головного героїню Бет Гармон згадав Нону Гапріндашвілі: «Єдине, що незвично в ній, — це її стать, але навіть це не унікально для Росії. Є Нона Гапріндашвілі, але вона чемпіонка світу серед жінок і ніколи не грала з чоловіками».

У позові, поданому до федерального окружного суду Лос-Анджелеса, вказано, що «Netflix безсоромно і навмисне збрехав про заслуги Гапріндашвілі і зробив це з дешевею і цинічною метою посилити драматичний ефект, показавши, що його вигадана

на героїню зуміла зробити те, що жодна інша жінка, зокрема Гапріндашвілі, не робила». Позивачка називає твердження, що вона ніколи не грала проти чоловіків, «свідомо неправдивим, сексистським і таким, що принижує гідність».

Вона наголошує, що епізод, у якому пролунала неправдива інформація, стосується 1968 року, а доти Гапріндашві-

лі вже провела матчі приблизно з 60 чоловіками-шахістами, десятеро з яких були гросмейстерами. Тепер Нона Гапріндашвілі вимагає від Netflix публічного вибачення за помилкову інформацію в серіалі, її спростування і 5 мільйонів доларів компенсації, повідомляє BBC.

Netflix вважає претензії необґрунтованими. Компанія за-

явила, що «дуже поважає Гапріндашвілі та її блискучу кар'єру, але захищатиме свої права через суд».

Нона Гапріндашвілі стала чемпіонкою Грузії 15-річною. У 21 рік вона перемогла на чемпіонаті світу серед жінок і успішно захищала це звання 16 років — з 1962-го по 1978-й. Це перша жінка в історії шахів, яка отримала титул міжнародного гросмейстера серед чоловіків. Це було 1978 року.

Драматичний мінісеріал «Ферзевий гамбіт» американського режисера і сценариста Скотта Френка вийшов на Netflix торік. У центрі сюжету — життя обдарованої дівчини Бет Гармон, яка долає життєві труднощі та прагне досягти успіху в шахах. Упродовж 28 днів після прем'єри серіал подивилися 62 мільйони осіб. Цього року він отримав дві премії «Золотий глобус» та 18 номінацій на «Еммі».

Європарламент закликав припинити наукові дослідження на тваринах

ГУМАННІСТЬ. Використання тварин у дослідженнях для тестування безпеки косметичних засобів заборонено в ЄС з 2009 року. Проте 2017-го у країнах ЄС було вбито 12 мільйонів тварин, яких використовували переважно в наукових дослідженнях.

У резолюції, яку Європарламент ухвалив у Страсбурзі минулого тижня, визнано, що ви-

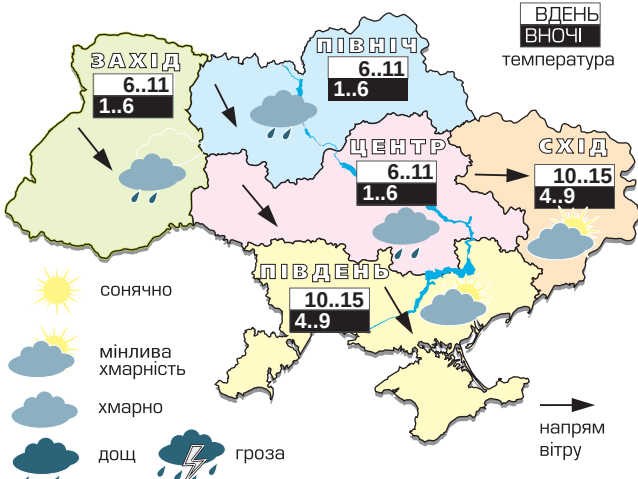
пробування на тваринах сприяли науковим дослідженням і досягненням медицини та винайденню безпечних вакцин, зокрема проти COVID-19. Євродепутати розуміють, що іноді експерименти на тваринах усе ще потрібні, щоб отримати наукове уявлення про певні захворювання, оскільки інших методів, які не передбачають використання тварин, не існує. Про-

те в резолюції наголошено, що ці тестування «слід проводити лише за умов мінімізації болю, стресу та страждань» тварин, аби гарантувати їм весь можливий захист. Резолюція закликає до ухвалення загальноєвропейського плану дій з визначеними термінами поступового припинення використання тварин у дослідженнях та випробуваннях. На думку євродепута-

тів, зміна процедур тестування на живих тваринах може відбутися тоді, коли це стане «можливим з наукової точки зору».

З 1986 року в ЄС чинне спеціальне законодавство про використання тварин з науковою метою. На сьогодні ці правила обмежують випробування на тваринах для досліджень та встановлюють вимоги до їх розміщення та догляду.

ПОГОДА НА ЗАВТРА

ТЕМПЕРАТУРА ПО ОБЛАСТЯХ УКРАЇНИ НА 22 ВЕРЕСНЯ

Область	Ніч	День	Область	Ніч	День
Київська	+1 +6	+6 +11	Черкаська	+1 +6	+6 +11
Житомирська	+1 +6	+5 +10	Кіровоградська	+2 +7	+7 +12
Чернігівська	+1 +6	+5 +10	Полтавська	+1 +6	+6 +11
Сумська	+1 +6	+6 +11	Дніпропетровська	+1 +6	+7 +12
Закарпатська	+1 +6	+7 +12	Одеська	+4 +9	+10 +15
Рівненська	+1 +6	+5 +10	Миколаївська	+3 +8	+9 +14
Львівська	+1 +6	+6 +11	Херсонська	+4 +9	+10 +15
Івано-Франківська	+1 +6	+6 +11	Запорізька	+3 +8	+9 +14
Волинська	+1 +6	+6 +11	Харківська	+2 +7	+8 +13
Хмельницька	+1 +6	+6 +11	Донецька	+4 +9	+9 +14
Чернівецька	+2 +7	+7 +12	Луганська	+3 +8	+10 +15
Тернопільська	+1 +6	+6 +11	Крим	+4 +9	+10 +15
Вінницька	+2 +7	+6 +11	Київ	+4 +6	+7 +9

Укргідрометцентр

Американського мільйонера визнали винним у вбивстві 20-річної давності

ЗЛОЧИН. Мультимільйонера, магната у галузі нерухомості із Нью-Йорка Роберта Дерста визнав винним у вбивстві першого ступеня суд присяжних, засідання якого відбулося наприкінці минулого тижня. Багатія звинувачували у вбивстві його близької подруги Сьюзан Берман, яке трапилося 2000 року в Лос-Анджелесі. Дерста підозрюють ще у двох вбивствах, які він скоїв за 39 років. Жертвами вбивств-мільйонера стали його дружина та колишній сусід.

Робертові Дерсту загрожує довічне ув'язнення без можливості умовно-дострокового звільнення. У виступі прокурор описав Дерста як заможного і самозакоханого психопата. За його словами, мільйонер убив Сьюзан Берман ударом у голову, щоб приховати зникнення своєї дружини. Студентка медичного факультету Кетлін Маккормак-Дерст пропала безвісти у Нью-Йорку 1982 року. Прокуратура заявила, що Сьюзан Берман допомогла Дерсту приховати вбивство, забезпечивши йому фальшиве алібі. Через майже два десятиліття Сьюзан почала натякати спільним знайомим, що допомогла Дерсту приховати злочин. Щоб покласти край цим розмовам, зловмисник вирішив убити Берман.

Під час судового розгляду прокуратура визнала Дерста причетним до вбивства Моріса Блека, яке сталося 2001 року. На той час Моріс жив у місті Галвестон, штат Техас, а Дерст був його сусідом. Під час судового процесу 2001-го мільйонера виправдали у цій справі, хоч він розповів, як розчленував тіло Блека і сховав останки. Він стверджував, що застрелив сусіда випадково під час сварки.

78-річний багатий-убивця пересувається на інвалідному візку, і адвокати називають його хворим літнім чоловіком. Він не був присутнім у залі під час останнього судового розгляду, бо перебуває на самоізоляції, оскільки контактував з людиною, хворою на COVID-19.

Компанія НВО 2015 року зняла документальний серіал про Роберта Дерста. В останньому епізоді серіалу Дерст, не усвідомлюючи, що мікрофон все ще працює, промовляє сам до себе: «Убив їх усіх, звичайно. А що мені залишалося робити?» Дерсту вдавалося кілька разів тікати від слідства та поліції. Якийсь час він жив у Техасі, видаючи себе за німу жінку.

Сторінку підготувала Вікторія ВЛАСЕНКО, «Урядовий кур'єр»